Yarınki Sayımız
24
SAYIFA

KURUN

Yarınki Sayımız
24
SAYIFA

18-1 inci Yıl · Sayı : 6207-147 Yazı İşleri Telefonu: 24379 Pazartesi, 22 Nisan (4 üncü ay) 1935 İdare Telefonu: 24370 Sayısı 5 Kuruş

Kadınlar dün büyük bir miting yaptılar

Sağda Antalya saylavı Bayan Türkân Baştuğ, dünkü mitingte söylevini okuyor; ortada bayanlar dünkü gezintide Beylerbeyi sarayına giriyorlar; solda dünkü mitingte İngilterenin ilk kadın saylavı Leydi Astor söylevini söylüyor.

— Yazısı 7 inci sayıfamızda —

2495 Japonu öldüren zelzele !

Türk gazetecilerinin Almanya seyahati

Türk gazetecilerinden bir grup Almanyaya gidiyor. Alman Basın kurumu Yeni Türkiye gazetecilerinin Yeni Almanyayı yakından görebilmelerine güzel bir fırsat hazırlamış. Türk gazetecileri bu cemileden istifade etmek için yola çıkıyorlar.

Yeni Almanya deyince gözümüzün önünde Almanyada büyük bir değişim hamlesiyle tamamen yeni sosyal hamur halinde yoğurmakta ve Orta Avrupada altmış aitı milyon insandan yepyeni bir ulus yaratmakta bulunan inkılâpçı Almanya gelir.

Büyük Harbin sebepleri ne olursa olsun, mesuliyetleri kimlere ait

ASIM US

(Sonu 2. ci sayıfanın 2. ci sütununda)

Formüz adası altüst oldu

Binlerce ev yıkıldı; 5770 kişi de yaralı

Taioku - Formüz adası, 21 (A. A.) — Bu sabah, çok şiddetli bir zelzele, güzel Formüz adasını altüst etmiş, mateme boğmuştur.

Felâketli zelzelenin neticesinde ölenlerin miktarı resmen bildirildiğine göre 2495 ve yaralananlarınki de 5770 kişiye çıkmaktadır. 12.122 ev harap olmuştur. 11.546 ev de az çok hasara uğramıştır. Zelzele neticesinde adanın bazı bazı yerlerinde vukua gelen yangın başlangıçları ahalinin korku ve dehşetini arttırmıştır. Felâketten en ziyade müteessir olan mıntakalar Teioku ve Shinchiku eyaletleridir. Adanın şimali garbi sahilinde kâin bulunan Taioku

(Sonu 9. cu sayıfanın 3. cü sütununda)

Bulgar Kabinesi

Taşef, kabinesini teşkil edebildi

Sofya, 21 (A.A.) — Bay Taşef yeni kabineyi teşkile muvaffak olmuştur. Kendisi Başbakanlığı üzerine almıştır. Diğer başlıca Bakanlar şunlardır:

General Atanasof: İçeri Bakanı,

General Tzoneff: Sü Bakanı.

Bay Dimitri Riazkof: Maliye Bakanı

(Sonu 9 cu sayıfanın 3 cü sütununda)

Mareşal Fevzi Çakmak

Çocuk haftası başlarken düşüncelerini söylüyor

Çocuk haftası yarın başlıyor; Büyük Erkânıharbiye Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak bu münasebetle şu değerli sözleri söylemiştir:

"— Sağlam bir nüfus siyasasının baş işi; çok çocuk yetiştirmek, doğanları büyütmek ve yurtta ölüm nisbetini gittikçe düşürmek için, bütün sağlık ve soysal kaidelerine yumaktır. Bu amaçla ulusta mesut, temiz ve yüksek seviyeli aile yuvalarının çoğalması, her ferdin ulus ve yurt için bunu bir vazife edinmesi gereklidir. Ulusu büyüteceh, koruyacak ve yarının ordusunu kuracak olan, ancak bugünün çocuğudur.

Yirminci yüzyıl Türk ulusuna diyor ki: "Bugün ve yarın, yurtta her şeyin temeli ve her gücün kaynağı (sağlam, yılmaz ve güvenilir bir Türk çocuğu) dur. Ona her şeyinizi veriniz.„

Papulasın idamı istendi

Asi General Kamenos da idama mahkûm oldu

General Papulas

Atina, 21 (Kurun) — Kavaladan gelen telyazılarına göre, Kavala harp divanı, Bulgaristana kaçmış olan dördüncü kolordu kumandanı General Kamenos ile

(Sonu 9. cü sayıfanın 1. ci sütununda)

Fransız - Sovyet görüşmeleri durdu; Litvinof Moskovaya çağırıldı

Venedik, 21 (A.A.) — Bay Suviç ile Polonya Hariciye nazırı Miralay Bek görüşmüşlerdir.

Her iki nazır, bu görüşme neticesinde, kendi hükûmetlerinin noktai nazarlarında tam bir mutabakat bulunduğunu tesbit etmişlerdir.

ALMAN NOTASI VE FRANSIZ GAZETELERİ

Paris, 21 (A.A.) — Son günlerde, Alman matbuatının kullandıkları pek tecavüzkâr lisana nazaran, hemen bütün gazetelerin daha şiddetli olacağını tahmin ettikleri Alman notasını tefsir ederek Petit Parisien:

"Bay Hitlerin üzerinde, eski hatalarda ısrarı tavsiye edenlerden ziyade, müşavirlerinin mûtedil düşünceleri müessir olmuş gibi görünüyor„ diyor.

Figro gazetesi de, notanın oldukça mûtedil olan lisanını kaydettikten sonra, Berlinin istinad eylediği esasların hukukî hiçbir kıymeti haiz bulunmadıkları ifade ve konseyin kararında, Almanyayı düşürmek gibi bir maksat mündemiç olduğu hakkındaki Alman kanaatini protesto ediyor.

Ayni gazeteye göre, Alman notası, Almanya hükûmetinin müzakeratı inkıtaa uğratmamak istediği hissini vermektedir.

Moskova, 21 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: Bay Litvinof ile Bay Laval arasındaki müzakereler muvakkaten inkıtaa uğramıştır. Bay Litvinof halk komiserleri heyetine raporunu vermek üzere Moskovaya davet edilmiştir.

ALMAN NOTASINDA BAŞKA NELER VAR?

Paris, 21 (A.A.) — Almanyanın dün öğleden sonra Fransa hükûmetine verdiği notada denili-yor ki:

"Almanya hükûmeti, 17 Nisan tarihli Cenevre kararnamesini imza eden devletlerin, kendi hakkında hüküm vermek salâhiyetlerini tanımamaktadır. Uluslar Kurumu konseyinin kararı, Almanyayı yeniden ittiham etmek için bir vesiledir. Onun içindir ki, Almanya, bu kararı kat'î surette reddetmekle beraber, bunda münderiç bulunan muhtelif meseleler hakkındaki Alman noktai nazarını yakında bildirmek hakını muhafaza eder.„

Berlin 21 (A.A.) — Diplomatik mahafile nazaran, Almanya, hali cereyanda bulunan müzakerata devam etmek imkânlarını

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

Yarın
KURUN
24

23 Nisan
B. M. Meclisinin ilk açılış günüdür . O günün içinde yaşayanlar duygularını, heyecanlarını yarınki Kurunda anlatıyorlar
Kadın
San'at
Sinema

23 Nisan
Çocuk haftasının ilk günüdür ; çocuklar için şiirler, yazılar, bol resimli sayıfalar... Yarın çocuğunuza bir KURUN alınız
Spor
Roman
Hikâye

SAYIFA

KURUN, okuyucularına bir sürpriz hazırladı; yarın tafsilât vereceğiz.

TEL YAZILARI

Avusturyada mecburî askerlik

Hükûmet, bu işe 34 milyon şilin ayıracak

Viyana, 21 (A.A.) — Avusturya başvekili Bay Schuschnigg, Avusturya ulusuna hitaben radyo ile neşredilen bir nutkunda, mecburî askerlik mizmetini hazırlamak için, pek yakın bir istikbalde 34 milyon Avusturya şilini sarfedileceğini söylemiştir.

Millî müdafaaya tahsis edilen bu 34 milyondan 13 milyonu, bayındırlık işlerine, mütebakisi de orduya sarfedilecektir.

Bu 34 milyon şilin, Avusturya hükûmetinin işsizliğe çare bulmak maksadile, müsmir iş temini için tahsis edeceği 400 milyonluk meblâğın bir kısmını teşkil etmektedir.

Balkan ökonomi konseyi delegelerine ziyafet

Ankara, 21 (A.A.) — Ökonomi Bakanı Bay Celâl Bayar bugün Balkan ökonomik konseyi delegeleri şerefine Anadolu klübünde bir öğle ziyafeti vermiştir.

Ziyafette Dış İşleri Bakanı Vekili Bay Şükrü Kaya, Maliye Bakanı Bay Fuat Ağralı, konsey reisi Bay Hasan Saka, Kamutay reis vekili Bay Nuri, bütçe encümeni başkanı Bay Mustafa Şeref Özkan ile millî Bankalar umum müdürleri statistik umum müdürü, ökonomi bakanlığı ve Türkofis ileri gelenleri hazır bulunmuştur.

Ankara, 21 (A.A.) — Bugün Balkan antantı istişarî ökonomi konseyi delegeleri şerefine Yugoslavya sefaretinde bir kabul resmi yapılmıştır.

Sümer Bank

Ankara, 21 (A.A.) — Sümer Bank heyeti umumiyesini teşkil eden bütçe ve iktisat encümenleri ile Maliye Vekili Fuat Ağralı ve Ökonomi Bakanı Bay Celâl Bayar, bütçe encümeni başkanı Bay Mustafa Şeref Özkan'ın başkanlığında toplanarak banka idare heyeti raporu ile bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını tasvip etmiştir.

Sümer Bank umum müdürü Nurullah Esadın da hazır bulunduğu bu toplantıda bazı saylavlar tarfından temenniler izhar edilmiş ve Ökonomi Bakanı Bay Celâl Bayar izahat vermiştir.

Bütçe encümeni başkanı Bay Mustafa Şeref Sümer Bankın umumî mesaisi ve başardığı işler hakkındaki takdirkâr sözleriyle bitmiş olan bu toplantıya ait müzakerat safahatı yarın bildirilecektir.

Sovyet artistleri şerefine ziyafet

Ankara, 21 (A.A.) — İçişleri Bakanı ve Dışişleri Bakan vekili Bay Şükrü Kaya tarafından şehrimizde bulunan Sovyet artistleri şerefine bu akşam Marmara köşkünde bir ziyafet verilmiştir.

Ziyafette heyeti vekile azası ile bazı saylavlar ve Sovyet Büyük elçiliği ve Dışişleri Bakanlığı erkânı hazır bulunmuşlardır.

Mançuri.. dikenli bir mesele

Şanghay, 21 (A.A.) — Japon mehafili, Japonyanın Çin elçisinin istifasını mumaileyhin Japonyanın noktai nazarlarını kabul ettirememiş olduğu suretinde tefsir etmektedir.

Japonyanın metalibi, bilhassa Japonya aleyhindeki propagandalara nihayet verilmesi ve Çinle Japonya arasında bir teşriki mesai vücuda getirilmesi idi.

Çin, bu iki noktadan birincisi hakkında Japonyayı tatmin etmiş, ancak pek dikenli bir mesele olan Mançuri meselesinde ihtirazî kayıtlar dermeyan eylemiştir.

Turizm komisyonunun ilk toplantısı

Paris, 21 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre:

Türkofisin teşebbüsiyle teşekkül eden vekâletler arası turizm komisyonu, ilk toplantısını 24 Nisan 1935 Çarşamba günü İktisat Vekâletinde yapacaktır. Toplantıyı İktisat vekili namına, İktisat müsteşarı Faik Kurtoğlu açacaktır.

Komisyona mütalealarından istişarî surette istifade edilmek üzere İstanbul belediyesinden ve Turing klüpten birer mümessil de çağırılmıştır. Komisyon azası 15 kişiye baliğ olmaktadır.

Naziler Hitlere tayyare armağan ettiler

Berlin, 21 (A.A.) — Nazi milisleri, Bay Hitler'e 46 ncı yıldönümü münasebetile 42 tane askerî tayyare armağan etmişlerdir. Komünistler tarafından telef edilen Nazi kahramanının şerefine "Horst Vessel,, tesmiye edilen bu hava filosunun teslimi esnasında, hücum kıtaatı başkanı Viktor Lutze:

"Bu hediye, Hitler milislerini orduya rapteden bağların sembolüdür.,, demiştir.

İSPANYADA SIYASAL VAZİYET KARARSIZ

Madrit, 21 (A.A.) — Siyasal vaziyet, el'an kararsızlık göstermektedir. Lerroux kabinesi, şu iki şık arasında mütereddittir. Ya kortezler açılmazdan evvel hükûmeti ekseriyete istinat ettirmek için bir buhran ihdas eylemek, yahut ki, kabineyi olduğu gibi parlâmentonun karşısına çıkarıp, ondan sonra değişiklik yapmak.

29—3 tarihindeki buhran esnasında hükûmetin müzahir ekseriyeti teşkil eden dört siyasal fırka vaziyeti tezekkür maksadile yakında toplanacaklardır.

Türk gazetecilerinin Almanya seyahati

(Başmakalden devam)

bulunursa bulunsun, Alman milletinin bunda gösterdiği fedakârlığı ve yüksek mücadele kabiliyetini takdir etmemek mümkün değildir. Fakat harp içinde bu kadar fedakârlık ve kabiliyet göstermiş olan bu ulus sulhten sonra hemen hemen bir anarşi devrine girmişti. Versay muahedesiyle Almanyanın omuzlarına yüklenen ağır yükümlerden ayrı olarak Almanlık varlığı içinde bir dağınıklık başladı. Alman devletinin mukadderatını ellerine alanlar fırka kavgaları ile siyasal durumu gittikçe daha fazla ağırlaştırdı.

Yeni Hitler hareketinin ortaya çıkışı ve dağıtıcı fırkacıları alt ederek bütün idareye hâkim oluşu Alman ulusunu ümitsizliğe düşüren bu durumun bir aksülâmelidir. Bu bakımdan Almanyada Hitlercilik dağıtıcı fırkacılık hareketlerine karşı toplayıcı ve birleştirici bir ulusal kuvvet demektir; topluluk ve birlik kuvetiyle sosyal hastalıkların tahribatına mukavemet etmek demektir.

Hitler işbaşına geçtiği vakit bir Almanya vardı. Fakat bu Almanya içinde ayrıca orta devirlerden kalma an'anelerle biribirilerinden ayrılan birçok küçük Almanyalar bulunuyordu. (Vaymar) kanunu esasisi Almanyadaki krallıkları kaldırmış olmakla beraber bu krallıkların eski hususiyetleri olduğu gibi devam edip gidiyordu. Hitler bütün bu küçük ve biribirlerinden farklı Almanyaları bir tek ulusal kalıp içine koydu, eritti, birleştirdi. Bütün manasiyle Alman vahdeti husule geldi.

Hitler işbaşına geçtiği zaman gene Almanyada yekûnu beş, altı milyonu bulan bir işsizler ordusu vardı. Ökonomik buhranın sıkıntılarından başka Almanyanın harp sonunda eski müstemlekelerinden ayrılmış olması birçok iş evlerini kapatmış bulunuyordu.

İş evleri kapandıkça veyahut iş sahaları daraldıkça işsizlerin sayısı da arttıkça artıyordu. Bir halde ki işsiz amelenin aileleri de hesaba katılırsa bütün Almanyada yirmi milyona yakın nüfus açlıktan erimeğe mahkûm bir vaziyete düşmüş bulunuyordu. Hitler cüretli bir programla bu işsizlik derdine de bir çare buldu. Bir yıl içinde bütün Almanyada işsiz amelenin kalmadığı bile söylenmektedir...

Şu misaller gösterir ki Almanya bugün yalnız siyasal bakımdan değil, sosyal bakımdan da tamamen yeni bir manzara almıştır. Bu manzara gerçekten mühim bir tetkik mevzuu teşkil etmektedir.

Böyle bir mühim mevzu üzerinde Türk gazetecilerinin tetkik fırsatını bulmuş olmasının gerçekten çok istifadeli olacağına hiç şüphe yoktur.

ASIM US

mahfuz bulundurmaktadır. Zannedildiğine göre, Alman hariciye nezareti, dün akşam Fransa, İtalya ve İngiltereye tevdi olunan protesto notasının tanzimi emrinde Bay Hitlerin üzerinde itidalcûyane bir tesir icra etmiştir.

Filhakika, bu protestonun patırdılı bir şekilde olacağı ve diplomasî ananelerinden harice çıkacağı tahmin edilmekte idi.

Kendi duyumlarımız

Istanbul - Edirne yolcularının eşyaları

Ankara, 21 (Kurun) — İstanbul — Edirne arasında seyahat eden yolcuların eşyalarından gümrük resmi alındığı yolundaki neşriyata karşı gümrükler bakanlığından şu izahatı aldım:

Edirneden kalkan trenler, Yunan topraklarından geçerek İstanbula gelirler. Trenle İstanbula gönderilen ticaret malları yabancı topraktan geçmiş bulunur ve bu suretle Yunanistandan ayni trenle getirilen gümrük vergisine tabi mallarla karışmış olur. Yerli mallarımızın, böyle yabancı ülkeden geçerek gelen bir vasıtayla nakledilmesinden dolayı, Sirkecide u[illegible] zunboylu tetkiklere tabi tutulmıy[illegible] rak kolayca ayırt edilebilmeleri[illegible] temin için beyanname usulü kon[illegible] muştur. Bu usul sayesinde ye[illegible] malların nakliyatı kolaylaşmıştı[illegible]

Bir gazetenin yazdığı gibi y[illegible] cu eşyası için böyle b[illegible]annam[illegible] sulü konulmamıştır. Yalnız, t[illegible] yabancı topraktan geçip geldiği[illegible] çin muayeneye tabi tutulmakt[illegible] dır.

Ancak, sahipleri tarafınd[illegible] yerinde furguna teslim olunan b[illegible] gajlar muayeneden geçirilmek[illegible] dir.

Kaldırılan ihtisas hâkimlikleri

Ankara, 21 (Kurun) — Kars, Sinop, Lüleburgaz ihtisas hâkimlikleri kaldırıldı. Van ve Siirt ihtisas hâkimlikleri Haziranda lâğvedilecektir.

Bugünkü kamutay toplantısında görüşülecek lâyihalar

Ankara, 21 (Kurun) — Milis Yüzbaşı Rizanın oğluna ve karısına maaş bağlanması mazbatası, şeker fabrikaları amelelerinin istihlâk vergisinden muafiyetlerinin kaldırılması lâyihaları Kamutayın yarınki toplantısında görüşülecektir.

Tapu sicil nizamnamesi

Ankara, 21 (Kurun) — Tapu sicil nizamnamesinin bazı maddeleri değiştirildi. Plânlı, plânsız tapu tahriri yapılmıcaya kadar tahrir sahaları dışında kalan gayrimenkullerin 1515 numaralı kanun hükümleri dahilinde kütüğe geçirilmeleri kabul edildi.

Tiftik kooperatifi

Ankara, 21 (Kurun) — Tiftik cemiyeti senelik kongresini yaptı. Cemiyetin 47 bin küsur liralık bütçesinde 3000 liraya yakın gelir fazlalığı vardır. Cemiyet bu yıl bir tiftik kooperatifi teşkil edecektir.

Tastık olunan ölüm cezaları

Ankara, 21 (Kurun) — E[illegible] nenin Abalar köyü korucusu [illegible] zir oğlu Azizin ve Urfanın k[illegible] den Sacit oğlu Salihin ölüm [illegible] ları kararlarının tasdiki A[illegible] encümenince onaylandı.

Hariciye harçlar kan[illegible]

Ankara, 21 (Kurun) — H[illegible] harçlar kanununun bağlı cetv[illegible] ne bir fıkra ilâvesi hakkında K[illegible] mutaya bir lâyiha verildi. L[illegible] hada, yabancı memleketler[illegible] konsoloslarımız tarafından t[illegible] zim edilen evrakın Dış Bakan[illegible] ğınca tasdikinde harç alınma[illegible] teklif olunmaktadır.

Gezginci köy muallimle[illegible]

Ankara, 21 (Kurun) — An[illegible] ra umumî meclisi, bu yıl ihdas [illegible] dilecek gezginci köy muallim[illegible] ne 5 bin liralık tahsisat ayr[illegible] nı kabul etti.

Tekaüt, yetim maaş[illegible] ve müruru zaman[illegible]

Ankara, 21 (Kurun) — Kam[illegible] tay divanı muhasebat encüme[illegible] tekaüt, yetim maaşlarının talebi[illegible] de beş yıllık müruru zamanın [illegible] mil olmamasını, bu maaşların b[illegible] rikmişlerinin bağlandıkları [illegible] bütçesinden verilmesini onayla[illegible]

Bayan Afetin Paristeki gezintileri

Paris, 21 (A.A.) — Bayan Afet refakatinde Türkiyenin Paris büyük elçisi ve Londra büyük elçisinin refikası ve kızı olduğu halde Versay şatosunu gezmiştir. Kendilerini Saray muhafızı gezdirmiştir.

Hoptman davasının istinaf safhası

Tranton —New Jersey — [illegible] (A.A.) — Hoptman'ın istinaf d[illegible] vasının ilk safhası başlamıştı[illegible] Mumaileyhin avukatı alâkad[illegible] makamata kendisi hakkındaki i[illegible] dam kararın nakzettirmek i[illegible] 133 delil serdetmiştir. Avukat ic[illegible] bında meselenin Birleşik Ameri[illegible] yüksek mahkemesine sevkedile[illegible] ceğini beyan etmiştir.

Kara Maske

Sütun sütun yazı okutmadan sizi heyecandan heyecana sürükleyecek olan, başdan aşağı

Resimli

Hârikulâde polis romanıdır

HABER

Bugün neşrine başlıyor

İMLER

San'atta çıraklık devresi

San'at kolay mıdır, güç müdür? Bunun bizde iki türlü cevabı vardır. Birini okuyucu verir. Ötekini bizim san'atkârlar..

Okuyucudan çok kez şu sözü işitirsiniz: Hikâye mi canım, uydur uydur yaz. Roman mı, al eline kalemi yaz başına geleni,

Şiir mi, işte ölçüsü: Failatün failat.. orazlara toplar at..

Kendi kendisini san'at kadrosunun içine kaydeden adamlar için san'at sadece bir ilham meselesidir.

Bazan bir meyhane köşesinde, vapurda, tramvayda ilhamı ökseye yapıştırdığını sanar. Kendisini başıboş bir âlemin yaratan tanrısı sayar. Motörünü işletmek için ilham bekliyen adamla onun eserlerini eser sanan okuyucu bir noktada birleşiyorlar.

San'at yolunda emek harcanmıyan bir şeydir.

Emek harcanmadığına göre bu ilham kaynağını harekete getirmek için san'at tanrıları şöyle böyle tedbirler alırlar.

İlham cilâlansın, tanrı ya kendisini bir aşk ateşine yakar, yahut da, ilham kaynağına bolbol alkol, kokain, eroin gibi hareket verici maddeler koyar.

Bunun sonu ne olur?

Hazin, kötü, kısır bir verim:

25 inde şair tekaüt, romancı bir geçmiş, hikâyeci bir unutulmuştur.

Eros yoluyla san'at, şöhret fethetmek istiyenler daima unutulmuşlar arasında yer bulacaklardır.

Bunda kurtuluşun tek bir yolu vardır:

San'atı meslek haline koymak.

Mühendislik gibi, askerlik gibi, doktorluk gibi, demircilik gibi..

San'atı meslek haline koymak demek ona iş edinmek bütün mukadderatını ona bırakmak demektir. Arada bir san'at âleminde görünerek baş olmak. Büyük şöhret olmayı istemek insanlara:

"— Maymun ol.

Derelere:

"— Tersine ak.

Öküzlere:

"— Yumurtla, demek gibi bir şey olur.

San'at ış ve meslek halini alınca, san'at alanı san'atkârların biribirilerine pusu kurdukları yol dönemeçleri, dağ etekleri olmaktan çıkar.

Çünkü şimdi san'at adamları biribirilerini ortadan kaldırarak şöhret almak iddiasındadırlar. Halbuki o zaman önlerine gepgeniş bir âlem açılacak. Yeni bir kıta keşfedecekler: Üstünü kaliteli okuyucu, çıraklık etmemiş kunduracıya ayakkabı yaptırmazsınız, hattâ berber çırağına itimat edip Saçınızı kestirmezsiniz. Çıraklık devresini geçirmemiş san'at adamı da yeni dünyayı, kültürlü okuyucu âlemini fethedemiyecektir. Ayakkabılarınızı, saçınızı kendisine emniyet edemediğimiz adama ruhumuzu nasıl bırakabiliriz.

Bir meslek haline girenler edebiyatın en çetin devresini teşkil eden çıraklık günlerini zarurî olarak kabul etmek gerektir. İnsan elinin işe yatkın olması bir kundura boyacısından, bir bale artistine, bale artistinden şaire, şairden romancıya kadar herkeste muvaffakiyetin ilk merhalesini teşkil eder

Sadri Ertem

ŞEHİRDE

Biri kucağında; ötekisi yanında iki çocuğu ile giden kadın

Usküdarda Hale sineması önünde eski kocası tarafından bıçakla yaralanarak öldürüldü

Evvelki gece saat altıda Üsküdarda Hale sinemasının önünde acıklı bir cinayet olmuş, Sadiye adında bir kadın kocası İhsan tarafından bıçakla öldürülmüştür.

Hâdise etrafında yatpığımız evli ve iki çocuklu imişler. Son aylarda aralarında bir geçimsizlik başlamış ve ayrılmışlar.

Sadiye, bu ayrılıştan sonra mahkemeye müracaat ederek İhsandan nafaka istemiş, kırk lira maaşı olan kocasından yirmi beş lira nafaka kestirmeğe muvaffak olmuştur.

Söylendiğine göre Sadiye bundan sonra hiç eski kocası ile alâkadar olmamış, İhsanın ısrarlarına karşı:

— Ben paraları başkalariyle istediğim gibi yiyeceğim. Sen bana karışamazsın, demiştir.

Bunun üzerine İhsan Sadiyeyi takip etmeğe başlamış ve evvelki gece Hale sinemasının önünde üzerine atılmıştır. İhsan, ilk atılışta bıçağını Sadiyenin sağ kalçasına saplamış, bağırması üzerine herkes koşmuş, elinde bıçakla mütemadiyen vurmakta olan İhsana kimse yaklaşamamış, İhsan, polis gelinceye kadar Sadiyenin muhtelif yerlerine bıçağını saplamağa muvaffak olmuştur.

Yaralı hemen Yeniçeşme hastahanesine kaldırılarak ilk tedavisi yapılmış ve oradan Zeynep Kâmil hastahanesine götürülmüştür.

Aldığı yaraların ağır olması yüzünden gece ölmüş, cenasezi dün kaldırılmıştır.

Cinayetin işlendiği vakit, Sadiyenin biri kucağında, diğeri yanında iki çocuğu bulunmakta idi. Katil İhsan yakalanmıştır.

Yarınki bayram

Yapılacak eğlenceler

Yirmi üç Nisan çocuk haftasının başlangıç günüdür. Bu münasebetle bugün saat on dört buçukta Çocukları Esirgeme kurumunda Bayan Nailenin başkanlığı altında son bir toplantı yapılarak hafta günlerinde yapılacak eğlenceleri görüşeceklerdir.

Bayramın birinci sabahı saat onda Taksim meydanında bir çok talebelerin iştirakile bir geçit resmi yapılacaktır. Geçit resmine küçük çocukların da iştirak edebilmeleri için kurum tarafından seksen tane otomobil hazırlanmıştır. Yine o gün saat on dört buçukta Üniversitenin konferans salonunda merasim yapılacak, ve Çocuk Esirgeme kurumu tarafından ilk okulalar için Gülhane parkında eğlenceler tertip edilecektir. Taksimde, ve Gülhane parkında yapılacak merasim ve eğlencelere iştirak edemiyen okulalar kendi muhitlerinde geçit resmi yapacaklardır.

Öğleden evvel de her okulada hocalar tarafından talebeye çocuk haftası ve Hâkimiyeti Milliye bayramı mevzuu üzerinde konferanslar verilecek, bir çok okullarda hafta içinde talebe velilerine müsamereler tertip edilecektir.

Millî Türk Talebe birliği genel kâtipliğinden:

23 Nisan (Hâkimiyeti Milliye) bayramı Üniversite konferans salonunda saat 14 de kutlulanacaktır. Halkevi üyelerinden: Müeyyet ve İsmail Habip Sevük birer nutuk söyledikten sonra Millî Türk Talebe Birliğinden: Rüknü (Tarih önünde Hâkimiyeti Milliye), Lebit; (Hâkimiyeti milliye ve gençlik), İsmail Hakkı (Hâkimiyeti milliye ve köycülük), Pakize (Hâkimiyeti milliye çocuk bayramı ve analık), mevzuunda birer söylev söyliyeceklerdir. Müteakiben bir konser ve İstiklâl marşı ile toplantıya nihayet verilecektir. Ayni gün Taksimde merasim yerindeki direğe saat 12 de Türk bayrağı çekilecektir. Birlik üyelerinin hem merasim ve hem de konferans salonundaki toplantıya gelmeleri.

Beyoğlu Halkevinden:

A — 23 Nisan bayramı evimizin Cümhuriyet halk fırkası Beyoğlu kaza merkezindeki temsil salonunda kutlulanacaktır.

Kutlulama proğramı şudur:

1 — İstiklâl marşı,

2 — Beyoğlu Halkevi başkanı Haşim Refet tarafından konferans.

3 — Caz konseri,

4 — Temsil (İstiklâl piyesi).

B — Kutlulama saat 17 de başlıyacaktır.

C — Bütün yurttaşları bu toplantıya çağırıyoruz.

Torinklüpte yıllık toplantı

Memleketimize son yıllarda kaç seyyah geldi

Türkiye Turing ve Otomobil klübünün senelik kongresi dün saat on altıda Perapalasta yapılmıştır.

Kongre reisliğine saylav Osman Şevki Uludağ seçilmiş, idare heyetinin bir senelik faaliyet raporu okunmuştur.

Raporun başında, klüp tarafından neşredilen broşürler sayılmakta, sonra İstanbula gelen seyyahların miktarı yazılmaktadır. Rapora göre 928 senesinde deniz yoluyla 13.650 seyyah gelmiş, bu miktar 929 senesinde 14.370 e çıkmış, 930 yılında 15.648 i bulmuştur. Bundan sonra seyyah miktarı düşmüş, 931 de 7500, 932 de 7810 kişi gelmiştir. 933 de seyyah adedi gene yükselmiş, 14.200 ü bulmuştur. Geçen sene ise 24.120 seyyah gelmiştir.

Posta vepurlariyle 934 yılında 42.918 yolcu gelmiştir ki 933 senesine nazaran 22.012 yolcu fazladır.

934 senesinde trenle 14.156 seyyah gelmiştir. Üç yolla gelenlerin yekûnu ise 81.194 kişidir.

Rapor ve bilânço okunup kabul edildikten sonra yeni idare heyeti intihabatına geçilmiş, eski heyet aynen seçilmiştir.

SEYYAH GEMİLERİ

935 senesi başından itibaren bu ayın on beşine kadar İstanbul limanına 16 seyyah gemisi gelmiştir. Bu gemilerle gelen seyyahların miktarı da beş bindir. Bundan sonra daha yirmi vapur gelecektir.

KAHİREDE TÜRK TURİZM BÜROSU

Kahirede Türkiyeye dair bir turizm bürosu açılmıştır. Filistin, Suriye ve diğer Şark memleketlerinde de şubeleri bulunacak olan bu büro, Türkiyede müteaddit dairelerinin seyyah şubeleri, sayfiye merkezleri ve ticaret odaları ile sıkı bir münasebet halinde çalışacak, istiyenlere esaslı malûmat verecektir.

Faizci Yahudiyi öldürenin cezası!

Arnavut Zihni, oniki buçuk seneye mahkûm oldu

Feriköyünde bir bakkal dükkânı önünde faizci Menteşen Kasaviyi öldürmekten suçlu rençper Arnavut Zihninin muhakemesi, İstanbul Ağırceza mahkemesinde dün bitmiş, mahkeme, kararını bildirmiştir.

Borcunu ödemek üzere istediği mühleti vermemekte ısrar eden Yahudiyi öldürmekten suçlu Arnavut, ceza kanununun 448 inci maddesine göre on beş sene ağır hapse mahkûm olmuş, fakat suç işlediği sırada on beş yaşını bitirip on sekiz yaşını tekmillemediği noktasından, ceza müddeti on iki sene altı aya indirilmiştir. Rençperin, faizcinin varislerine beş yüz lira tazminat ödemesi de kararlaştırılmıştır.

Romen talebe geldi

Bükreş üniversitesi fen ve edebiyat şubeleri talebesinden yüz kişilik bir kafile dün Karol vapuriyle şehrimize gelmişlerdir.

Vapurda Talebe Birliği üyeleri tarafından karşılanmışlardır.

Yirmi üç Nisanda da diğer bir kafile daha gelerek bir müddet şehrimizde misafir kalacaklardır.

ÇAPA KIZ MUALLİM MEKTEBİNDE MÜSAMERE

23 Nisan münasebetile yarın akşam 20,30 da Çapa kız muallim mektebi salonunda Şehremini Halkevi tiyatro şubesi tarafından bir müsamere verilecektir.

Hasılatı kâmilen içtimaî yardım şubesine terkedilecek olan bu müsamere için azamî derecede çalışılmıştır.

Gençler bu müsamerede Faruk Nafizin (Kahraman) piyesini temsil edecekler, konservatuvar talebesinden bayan Selçuk Evranos da bir piyano konseri verecektir.

Proğramın en zengin numarası olan bu konserde meşhur musikişinasların en yüksek eserleri çalınacaktır.

Programda millî halk şarkılarına da ehemmiyet verilmiş, en güzel halk melodileri seçilmiştir.

Gezintiler

Yalnız apartıman yapmıyorlarmış

Hiç hastalanmadım; aspirinden başka ilâç içmedim. Omuzlarımda hiçbir doktor emeğinin yükünü taşımıyorum. Bu yazıya niçin böyle hiç yakışık almaz bir başlangıçla giriştiğimi ise, halden anlıyanlar bilir.

* * *

Evet, doktorlarımız, yalnız apartman yapmıyorlarmış. Bunu kendi yurtlarında açtıkları kitap sergisi, bütün büyüklüğü ile gösterdi. Masalara, dolaplara sıra sıra dizilen bu eser yığınları, beyin fosforlarının ışığında yazılmış yaprak kümeleridir. Onların üstüne geniş alınlı, gümüş şakaklı, başlar eğilmiş, yorgun gözlerin nuru dökülmüştü. Ömürlerinde romandan başka kitap okumamış, mektuptan başka yazı yazmamış olanlara sözüm yok. Ben, eserlerin, ne demek olduğunu bilenlerle konuşuyorum.

Kitap, here böyle çetin, sarp bilgi ve sınama kayalıklarına tırmanan soydan olursa, çok güç doğar. Bazan bir tanesi bütün bir ömrü tüketebilir. Bunun içindir ki sergiyi kaplıyan ciltlerin kalabalığı önünde biraz şaşkın bir saygı ile irkildim.

Saygı diyorum; fakat bu saygıya biraz utanç da karışmış gibiydi..

Üstünden daha bir yıl geçmiyen şu uğultulu apartman gürültüsünü anmıştım. Bu yersiz ve dibsiz patırdıyı siz de unutmamışsınızdır. O günlerde herkes bir telden çalıyor, her kalem bir doktor apartmanının halkalarına takılıyordu. En işlek yerlerde, en pahalı arsalarda taşkın göbekleriyle kurulan çimento dağları içinde belki gerçekten ilişilecek onları vardı. Fakat böylelerinin kapılarında korkunç çomarlar uluduğu için etrafında kimse dolaşmıyor, yalnız doktor yapılarına kafa tutuluyordu.

Bilinmez neden bir Bodosaki, bir Suçukçıyan, bir Muiz, beline apartman anahtarlarından fişekler kuşansa, kimse gık demez. Bir doktorunki önümüze bir Himalâya gibi dikilir.

Bunlar adam değil mi? Bu topraklar üstünde yukarda saydıklarım kadar hakları yok mu?.. diye düşünmedik.. Yalnız:

— Çok kazanıyorlar, apartman yapıyorlar!

Diye bağrıştık.

Gene düşünmedik, ki içimizde en talihsiz onlardır. Bir işçi, düdük çalınca elinden kazmasını atar ve bacaklarını gere gere uykuya dalar. Doktorun böyle bir hakkı yoktur. Tatlı rüyaları yarım kalır; çamurlu sokaklarda kanıyan bir damarı dindirmeğe koşar. Askerin yalnız savaşta yüzyüze geldiği ölüm, doktorun ayrılmaz yoldaşıdır. Bütün ömrünce yanyana yaşarlar.

Bir borsa vurgunu üstüne kurulan apartmanı ana südü gibi temiz ve helâl sayanlar, bir hekimin yıllarca emeğine bunu ne yüzle çok gördüler, bilmem..

Aralarında fenalar bulunabilir. Topuna birden belki temiz damgası vurulamaz. Kötülük nerede, hangi meslekte yok ki? İş, hakları ayırırken sağlam ölçü kullanmaktadır.

Sergi, gösteriyor ki, doktorları-

S. Gezgin

(Lütfen sayıfayı çeviriniz)

SPOR

Mektepliler şampiyonası

Gazetemiz tarafından himaye edilen voleybol turnovasına dün devam edilmiştir.

Hakem Mehmedin idaresinde, Darüşşafaka lokalinde dün saat on altıda Haydarpaşa — İstanbul lisesi takımları karşılaşmıştır. Haydarpaşalılar oyuna seri bir şekilde başlamışlardır. Bununla beraber İstanbul lisesi rakibinin sert inişlerini maharetle kurtarıyorlardı. İlk devre 8 — 15 Haydarpaşalıların lehine bitti.

İkinci devre, atletik ve güzel bir takıma malik olan Haydarpaşa lisesinin hâkimiyeti ile başladı. İnişleri pek sert ve kat'î olan Haydarpaşalılar bu devreyi de 4 — 15 le bitirerek maçı kazandılar.

İstanbul lisesi düşünceli ve yer gözeterek oynadı ise de atıcıları kuvvetli olmadığı için fazla muvaffakıyet elde edemedi.

Kabataş sahasında da Kabataşla Yüceülkü liseleri karşılaşmıştır. Oyuna hakem Hikmetin idaresinde başlanmış, birinci devrede Yüceülkü 9 — 15, ikinci devrede 3 — 15 mağlûp olmuştur. Oyun Kabataşın galibiyetile bitmiştir.

Vefa — Yeni lise takımları gelmediğinden karşılaşamamışlardır.

Okullarda hangi piyesler oynatılacak?

Kültür Bakanlığı bütün okullara bir tamim göndererek bundan sonra okullarda verilecek müsamerelerde ancak Bakanlığın münasip gördüğü piyeslerin oynanabileceğini bildirmiştir.

Bakanlık ayni zamanda müsamerelerde talebeden para alınmamasını, oynanacak piyeslerde kız rolüne erkek talebenin erkek rolüne kız talebenin çıkarılmasını yasak etmiştir.

Okullarda oynanabilecek piyeslerin isimleri şunlardır:

Vergi hırsızı, Destan, Yaman, Gâvur İmam, Kızıl Çağlıyan, Bir yuvanın şarkısı, Tarih utandı, Aşar soyguncuları, Beyaz kahraman Mavi yıldırım, Özyurt, Kahraman, Akın, Hanım şiir yazacak, Bir sukutu hayal, Hayrülhalef, Karga ile Tilki, Köy hocası, Usul âşarı veya Metre sistemi, Anneler arasında, Köy muallimi, İstiklâl, Tavsiye mektupları, Bir azizlik, Bayrağın şerefi, Bir yalanın sonu, Ayar Hamza, Zor nikâh, İnkılâp çocukları piyesi ve komedileridir.

Bugece nöbetçi eczaneler

Samatyada: Teofilos, Fenerde: Hüsamettin, Şehzadebaşında: İbrahim Halil, Şehremininde: A. Hamdi, Karagümrükte: M. Fuat, Aksarayda: Sarım, Eminönünde: Hüsnü Haydar, Beşiktaşta: Nail Halit, Beyazıtta: Cemil, Zeyrekte: Yorgi, Çemberlitaşta: Sırrı Rasim, Galatada Doğruyolda: Merkez, Tünelde: Mankoviç, İstiklâl caddesinde: Kemal Rebol, Osmanbeyde: Şark, Kasımpaşada: Yeni Turan, Halıcıoğlunda: Yeni Türkiye.

mız yalnız apartman yapmıyorlar- talihsizdirler. Ömürlerinde güler- mış. Fakat dedim ya, bu adamlar yüz görmezler.. Hep sancılı, dert- li hastaların buruşuk, hırçın surat lariyle karşılaşırlar. Bari sağlam- ların nankör kıskançlığı yaraları- na tuz ekmese!..

S. Gezgin

ŞEHİRDE

Sigortacılık için

Avrupaya gönderilecek talebe yoklanıyor

Millî reasurans şirketinin, sigortacılığın bir çok kollarında, ihtisas yapmak üzere Avrupaya göndereceği talebelerin yoklamaları dün şirket binasında ve diğer vilâyetlerde yapılmış, bu yoklamalara on beş kişi girmiştir.

Bu münasebetle kendisile görüştüğümüz Millî reasurans şirketi umum müdürü bay Refi Celâl Bayar, sigorta işleri hakkında şu izahati vermiştir:

"— İstanbul, İzmir ve Ankarada yapılan yoklamalar sonunda istediğimiz şeraite uygun dört kişiyi Avrupaya göndereceğiz. Gideceklerin, hukuk fakültesinden veya yüksek iktısat mektebinden mezun olmaları ve ayni zamanda lisan bilmeleri lâzımdır. Bundan başka şeraitimize uygun daha fazla kimse bulursak onları da göndereceğiz.

Halen sigortacılık yapanlar da uygun şeraitte demektirler.. Avrupaya gidenler, sigortacılığın bilhassa dört şubesinde ihtisas kazanacaktır ki, bunlar da amele kollektifi, mütiyel, nakliye ve bilhassa bize çok lâzım olan istatistiktir. Şimdiki kararımıza göre göndereceğimiz üç kişi amele kollektifi, biri de nakliye sigorta şubelreinde çalışacaklardır ve bunlar şimdi yapılmakta olan İş Kanununun istediği vasıfları haiz olacaklardır. Hazırlanan İş Kanununda sigorta işleri iki kısımda toplanmaktadır. Biri sigorta yapma, diğeri de kollektif sigortadır.,,

Karacaahmette define!

Helmüt isminde bir Alman belediyeye müracaat ederek Karacaahmet mezarlığında on bin altınlık bir define saklı olduğunu, bulunacak paranın yüzde otuz beşi kendisine verildiği takdirde definenin yerini göstereceğini söylemiştir.

Belediye ve müzeler idaresi evvelâ bu müracaatı dikkate almamıştı. Fakat Bay Helmüt'ün iddiasındaki ısrarı üzerine hafriyata başlanmasına karar vermişti.

Dün müzeler idaresinin ve belediye memurlarının nezareti altında hafriyata başlanmış, fakat dünkü hafriyatta bir şey çıkmamıştır.

Bugün hafriya devam edilecek, kazılan yerden bir iki metre daha derine kadar kazılacaktır.

Difteri azaldı

Sıhhat İşleri Bakanlığı tarafından bütün vilâyet sıhhat işleri müdürlüğüne verilen bir emir üzerine 2 yaşından 19 yaşına kadar bütün çocuklara difteri aşısı yapılmaktaydı.

Bakanlık difterinin azaldığını görerek aşıyı şimdilik durdurmuştur.

Önümüzdeki eylül ayından itibaren her ilk okula girecek çocuktan aşıkâğıdı, sıhat raporu istendiği gibi bir de difteri aşısı kâğıdı istenecektir.

Bu kâğıdı getirmiyen talebe okula alınmıyacaktır.

Casus Mustafa Sagir hâdisesi

Bay Hikmet inkılâp kürsüsünde dersine devam etti

Manisa Saylavı Bay Hikmet, İnkılâp kürsüsündeki dersine dün devam etmiştir. Bay Hikmet dün Rusya hükûmeti ile yapılan muahedeleri anlatmış, bunların Türk millî hükûmetine temin ettiği faydaları saymış, Türk murahhasları Moskovada bulundukları zaman Efganistanla da bir muahede aktedildiğini söylemiştir.

Bay Hikmet, Yunan Kralının ölümü üzerine ortaya çıkan Yunanistan krallığı hâdisesini de anlatarak Mustafa Sagir meselesine geçmiş, onun ne suretle Ankaraya gittiğini ve casusluk ettiğini, nasıl idam edildiğini anlatmıştır. Mustafa Sağir, İstanbulda hapsedilmiş olan Türk zabitlerinin yanına konur, sonra birer oyunla Türk zabitleri Anadoluya kaçırılır, arkalarından da Mustafa Sağir Anadoluya geçer. Anadoluda hapishane arkadaşlığı yapan Türk zabitleriyle karşılaşır, zabitler onun milliyetperver olduğu için hapsedilmiş olduğunu tasdik ederler. Fakat bu tasdik ediş, bilmeden olur. Mustafa Kemal, Mustafa Sağiri görür görmez onun Hint müslümanları namına gelmiş biri değil, bir casus olduğunu anlar ve derhal takip edilmesini emreder.

Neticede Mustafa Sagirin odası basılır, bir çok vesikalar elde edilir. Bu vesikalar ve gizli muhabereler, siyasî vaziyeti ihbar olduğu gibi ileride bir suikast zemini hazırlıyacak mahiyette olduğu anlaşılır, yapılan muhakeme neticesinde idama mahkûm edilir.

Bay Hikmet, Mustafa Sağir idam edilmeden bir gün önce Hint müslümanlarının reisi hakkını taşımakta olan Ağahanla İngiltere Dış Bakanı Körzondan telgraflar geldiğini, Mustafa Sağirin idam edilmemesini istediklerini, fakat idam edildiğini söylemiş, sözü tekrar Anadolu harbine getirmiştir. Profesör, bundan sonra Yunanistan Krallığına Kostantinin geçtiğini, Venizelosun kaçtığını da anlatarak Konferansa giden Türk murahhaslarının yaptıklarını izh etmiştir. By Hikmet, İstanbuldan konferansa gidecek Osmnlı heyeti ile Ankaradan gidecek heyet hakkında Mustafa Kemalin ileri sürdüğü fikri anlatmış, Ankaradan giden heyetin Antalya yoliyle Romaya, oradan Kont Sforzanın daveti üzerine Londraya gittiklerini, fakat konferansta icap eden şekilde Türk misakı millîsini temsil edemediklerini anlatarak dersine son vermiştir.

Ecnebi doğramacılar işlerini bıraktılar

Küçük san'atların Türk tabasına hasrı hakkındaki kanuna göre dünden itibaren ağaç işleri sanayii ile meşgul olan ecnebiler işlerini bırakmaya başlamışlardır. İsimleri zabıtaca tespit edilmiş olan bu gibi ecnebilere vilâyetçe tebligat yapılmış, işlerini terketmeleri bildirilmiştir.

Bir mesele

Esnaf cemiyetleri bürodan ayrılabilir mi?

Manifotracılar cemiyetinin müşterek esnaf bürosundan ayrılma kararı verdiğini yazmıştık.

Manifotracılar cemiyeti bu kararını büroya bildirmiş ve defterlerini istemiş ise de büro bunu kabul etmemiştir. Cemiyet bu kararını Ekonomi Bakanlığına da bildirmiştir. Başkanları Bay Salâhaddin de bu vaziyet karşısında;

"— Kasası para yerine bir takım gayri mes'ul şahısların senetleri ile dolu olan müşterek bürodan ayrıldık.,, Demiştir.

Ticaret odası esnaf mürakabe bürosu şefi bay Galip Bahtiyar şunları söylemiştir:

"— Hiç bir cemiyet başkanının ve heyeti idaresinin değildir ve cemiyet doğrudan doğruya bürodan ayrılamaz.,,

Geceleyin

ölü bir çocuk doğurdu...

Sonra kendisi de öldü

Evvelki gece Çengelköyünde acıklı bir ölüm vakası olmuş, Feride adlı bir bayan ölü bir çocuk doğurduktan sonra kendisi de ölmüştür. Bayan Feride gece saat 12 de fenalaşmış; ve bir ebe çağrılmıştır. Ebe muayenesini yaparak, çocuğun sekiz aylık olduğunu, binaenaleyh korkacak bir şey olmadığını söyliyerek gitmiştir.

Ebenin gitmesinden sonra Bayan Feride tekrar fenalaşmış, tekrar ebe çağrılmıştır.

Saat üçe doğru ölü bir çocuk doğuran Feride biraz sonra kendisi de ölmüştür.

Üsküdar müddeiumumî muavinlerinden Bay Mustafa hâdiseye elkoymuş, tahkikata başlamıştır.

Belediyece yazılacak esnaf

Mayıs birden itibaren belediye kanununun on beşinci maddesinde yazılı olan bir kısım esnaf belediye müstahdemin bürosunca kaydedileceklerdir. Bunlar, sıvacı, garson, hamamcı, şekerci, helvacı, kahveci, bakkal, otelci, kapıcı, marangoz, berber, terzi, yorgancı, dokumacı, müsküratçı, sütçü, hamurkâr, ekmekçi, kömürcü, ekmek yapıcısı, kaldırımcı ve inşaatçılardır. Tescil bir ay zarfında tamamlanacak, 31 Mayıstan sonra kayitsiz bulunanlardan ceza alınacaktır.

Bu esnaf, mensup oldukları cemiyetlere müracaat ederek beyanname alacaklar ve muamelelerini bitirdikten sonra belediyeye gideceklerdir.

Istanbulda Adliye binası yapmak için

Istanbul adliye binası için açılan proje müsabakasına 18 proje gönderilmiştir. Projeler yirmi gündenberi Ankarada Nafia Bakanlığında tetkik edilmektedir. Bu ayın nihayetine kazanan proje ilân olunacaktır. Birinci gelen proje sahibine iki bin, ikinci gelenin sahibine de bin lira mükâfat verilecektir.

SIYASA

Silâh ticareti

Cenevrede silâh yapmak ve mak işiyle meşgul olan komite zun zamandanberi devam eden lışmalarını tamamladı ve rapo nu silâhları azaltma konferansı isi Mister Hendersona verdi.

Rapor, prensip bakımından tifakla yazılmış olmakla beraber tatbikat bakımından ihtilâflı talar bırakmış bulunuyor. Çün komitedeki Fransız ve Amerik murahhaslar, silâh imalâtı il lışverişinin şiddetli bir teftişe tutulmasını ve her memleketin lâh imalâtına dair malûmat mesini istemişler, İngilizler kaları, bu teftişlerin her hükû tarafından kendi ülkesinde yap masını ve Cenevreye toptan rap mat verilerek müfredat gönd memesini müdafaa etmişlerdir.

Fakat bu ihtilâf, prensipte bikına ait olmakla beraber bu bir ehemmiyeti haizdir. Çü İngilizler teklif ettikleri şekl ha fazla kabule değer görülm ni ve milletlerin bu esas üzer pılan bir misakı kabul edece ni anlattılar.

Bununla beraber bir de kendi hududu içinde yapılı lâhları kontrol ederek bunlar kında Cenevrede bulunacak silâhsızlanma konferansına rap mat vermesi esas itibariyle k edilmiş bulunuyor.

Bundan başka gerek devl rafından, gerek hususî müe ler tarafından imal olunan lların ayni muameleye tabi ması kabul edilmiştir.

Bütün bu tedbirleri alma maksat harbi bir ticaret va tanıyan ve sayan kimselerin lığı harp dedikoduları ve şüpheleri içinde bırakmak mâni olmaktır.

Hiç olmazsa bu nakte lunursa bunun da bir kazanç kil edeceğinde şüphe yoktur.

ö. R. Doğrul

Haliç vapurundaki bir hâdise mahkemede

Haliç vapurunda bir mektep linin çantası üezrine oturduğu için arada çıkan kavgada Türk ğe hakarette bulundukları k diyle Ester ve Rafaelin muha melerine İstanbul üçüncü ce mahkemesinde başlanmıştır.

Iddiaya göre, Ester yakışık mıyacak lâf söylemiş, Rafael bu lâfı tasdik etmiş. Kendile böyle bir şey vaki olmadığını liyorlar.

Mahkeme, gelecek celse de hitleri dinliyecektir.

Karısını öldüren tesbihçiye verilen ceza!

Kadırgada karısı Melâhati dürmekten suçlu tesbihçi Hüs yin, İstanbul Ağırceza mahkeme sinde yapılan muhakemesi neti sinde ceza kanununun 449 un maddesinin birinci bendi delâle tiyle son fıkrasına göre on se sene ağır hapse mahkûm edil vakada ağır tahrik görüldüğü den ceza müddeti altı sene olar tesbit olunmuştur.

Serbest bırakılacak mı?

Saf petrolü, ham gösterip gü rük kaçakçılığı yapmaktan suç Yaşova Behar hakkında sekizi ci ihtisas mahkemesi, duruşma mevkufen yapılması kararını v mişti. Yaşova Behar tahliye istemiş ve bu isteği ağır ceza ba kanlığına bildirilmiştir. Tetkik dilmektedir.

BÜYÜK DENİZ ROMANI

Endülüste Kemal Reis

Tefrika No: 81 | Yazan: İshak FERDİ

Mücahitler, Sultanın kafasını koparmak için, yeniden birleşmek ve ayaklanmak istiyorlardı

Sultanın kafasını koparmalıyız!„

Garnatada (İşbiliye) yangını üzerine İspanyollarla başlayan sulh konuşmaları muvakkaten tatile uğramıştı..

Garnatalılar işin iç yüzünü bilmiyorlardı. Şehirde şöyle bir haber dalgalanmağa başlamıştı! İşbiliyede toplanan on bin mücahit Garnatanın cenup kapısından içeriye girmek üzere yola çıkıyordu.

Bu haber Sultan Abdullah ile beraber bütün maiyetini ve onun peşine takılan bir çok müslüman asilzadelerini telâşa düşürmüştü.

Sultan Abdullah küçük biraderinin İspanyollar tarafından tevkif edildiğini bilyiordu. Duygusuz Sultan bu haberi aldığı zaman, yüzünde teessür ifade eden ufak bir çigi bile belirmemişti..

Emir Mehmet yerine, Şeyh Yusuf gibi, azim ve irade sahibi vatansever bir mücahidin geçtiğini Garnatalılarla beraber Sultan Abdullah da biliyordu.

Şeyh Yusuf, Sultan Abdullahın eski bir düşmanıydı.

Sultan Abdullahın anası Şeyh Yusufun babasının boynunu cellâda vurdurmuş, Abdullah da bunu çok isabetli bir tedbir diye kabul etmişti.

Bu hâdiseden sonra Şeyh Yusuf ailesiyle birlikte Garnatadan İşbiliyeye gitmiş, orada yerleşip kalmıştı..

Şeyh Yusufun Sultan Abdullaha sönmez bir kini vardı.. Ailesinden kimi ele geçirse boğazlamağa yemin etmişken, Emir Mehmedi vatan severliğinden dolayı sevmiş ve onunla bir yoldan gitmeğe and içmişti..

Şeyh Yusuf, Emir Mehmet İspanyolların eline düştükten sonra İşbiliyede kollarını sallayarak dolaşamazdı..

Elbette başına beş on bin mücahit toplayarak hem İspanyollardan, hem de Sultan Abdullahtan öç almağa kalkışacaktı..

Sultan Abdullah, Şeyh Yusufun bu kalkınmasından haklı olarak telâşa düşmüştü..

Şeyh Yusufun Garnata üzerine yürüyeceği haberi, Sultan Abdullahı İspanyollarla çabuk anlaşmağa sevkedecek gibi görünüyordu. Zaten sulatnın etrafındaki dalkavuklar da hep birden:

— Şu sulhü bir an evvel bitirelim ve bizimle ebediyen dost kalacak olan İspanyollara şehrin kapılarını açalım!..

Diyerek Abdullahı sıkıştırmağa başlamışlardı.

Garnatada İşbiliye yangınının neden ve nasıl çıktığını bilen yoktu... Eğer Sultan Abdullah, bir vatansızın Abdurrahman camiini kundaklayarak cephaneleri havaya uçurduğunu öğrenmiş olsaydı, hiç de merak ve telâşa düşmiyecekti...

Şeyh Yusufun Garnata üzerine yürüyeceği haberini duyunca sevinen ve yeniden kurtuluş ümidine düşen Musa ve Selman tekrar birleşerek içten tertibat almağa koyulmuşlardı.

Musa, Şeyh Yusufu yakından tanıyordu.

Selman'a Şeyh Yusuftan bahsederken dedi ki:

— Bu adam ölümden yılmaz.. Sultan Abdullahtan öç almak için bundan daha iyi bir fırsat ele geçiremezdi.. Bu haber üzerine Sultanın cenup kapısını kuvvetlendirmesi umuluyor. Toplayacağımız mücahitleri o taraflardaki fakir evlerine yayalım... Şeyh Yusufun kolayca içeri girmesine bu arkadaşlarımızın yardımı dokunabilir.

Selman, arkadaşının bu fikrine iştirak etmek istemedi:

— Cenup kapısının dışında İspanyollar siperler kazıp yerleşmişler, dedi. Şeyh Yusuf bu siperleri nasıl aşacak?. Toplayacağımız mücahitleri cenup kapısına sevketmek çok tehlikelidir.

— Pekâlâ.. Ne yapmayı düşünüyorsun?. Şeyh Yusufa yardım etmiyecek miyiz?.

Selman o gün çok dalgın ve düşünceliydi:

— Ben çok kestirme bir yoldan yürümek istiyorum, Musa! Ben Sultanın kafasını koparmak ve bu suretle düşmanla anlaşma plânını suya düşürmek istiyorum!

Dedi.. Musa, bu yüksek ruhlu adamı teselli ederek:

— Ben bu işi senden önce denemek istedim! - dedi ve omuzunu okşadı - Fakat içimizdeki düşmanın sığındığı kale o kadar sağlam, o derece kuvvetli ki.. Onu, kanatlarımız da olsa, gene aşamayız...

— Ben bir hamle daha yapmak fikrindeyim.. Peşimden yüz kişi gelse, sarayın kapılarını kırıp içeriye girebileceğimi umuyorum !.

Musa önüne bakarak başını salladı:

— Kellesini koltuğuna alacak yüz fedai arayorsun, öyle mi?.

— Evet... Canını yurduna bağışlayacak yüz mücahit arıyorum.. Sultanın kafasını koparırsak, düşmanla anlaşmağa kimse cesaret edemez... Kale içinde kuvvetli bir teşkilât yaparak düşmanı kapımızdan uzaklaştırabiliriz..

(Devamı var)

Polis haberleri:

Yangın

Kasımpaşada Kadı mahallesinde Çeşme sokağında Mehmet çavuş isminde birinin evinde yangın çıkmış, fakat sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür.

RAKI ve AFYON YÜZÜNDEN — Tarlabaşı sokağında üzerinde çıkan nüfus cüzdanına göre Malatyalı Hüseyin olduğu anlaşılan bir adamın baygın bir halde arka üstü yattığı görülmüş, alâkadarlar tarfındn Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, muayene neticesinde Hüseyinin fazla rakı ve afyon çektiği anlaşılmıştır. Tedavisi bittikten sonra evine gönderilmiştir.

TRAMVAYDAN DÜŞTÜ — Fatihte Şekerci hanında oturan Mehmet oğlu Hasan Hüseyin, Fevzipaşa caddesinde tramvaya binmek isterken düşmüş, sağ bacağından yaralanmıştır.

DÖVÜLDÜĞÜNÜ İDDİA EDİYOR — Dere köyünde oturan keresteci Anastas duvarcı Abdullah tarafından dövüldüğünü iddia etmiş, suçlu yakalanmıştır.

Haftanın Filmleri :

Bu hafta "Saray„ sineması Duğlas Ferbanksın bir filmini programa aldı. "Devri âlem„ diye ilân edilen bu Fransızça sözlü filmin asıl adı, "Seksen dakikada dünyayı dolaşış„ tır. Nasıl bir mevzuda olduğu, isminden de anlaşılıyor. Fakat bu film, bu tarzda filmlerin iyileri arasında yertutacak gibi değildir!

Geçen haftaki İngilizce sözlü "Roçild„ filminin programda alıkonulması da, ancak ikisinin bir arada bir dereceye kadar varlık teşkil edebilecekleri düşünüldüğüne delâlet eder!

◆

"Melek„ sinemasında "Sevmek, yaşamaktır„ ismiyle gösterilen Fransızça sözlü film, iyi bir filmdir. Klarens Bravnın yaptığı bu filmde reji de, senaryo da, temsil de hemen hemen kusursuzdur.

Çevrilirken ismi "Sedi Maki„ olan bu filmden, evvelce uzun boylu bahsetmiştik. Bir kızın milyonlara konarak yükselişini ve üç erkek karşısındaki vaziyetini göz önüne getirerek, ruh tahlillerine yol açan mevzu, beşerîdir. Bir edebiyat eserinden mülhemdir. Bu edebiyat eserini yazan, "Sedi Maki„ yi, başka bir isim altında bir dansöz olarak barda tanıdığını, mevzuu doğrudan doğruya hayattan kopye ettiğini ileri sürmüştür.

Con Kroford, bu filmdeki rolünde çok muvaffaktır. Bu tipik yıldız, cidden artist bir kadın... Cen Raymond, Edvard Arnold ve Franşot Ton da muvaffak olmuşlardır.

Bu filmdeki bir kaç şarkıdan bilhassa tiyatroda bir temsil sırasında söylenen şarkı, melânkolik ifadesi ile içe dokunucu tesirli ve.... güzeldir!

◆

"İpek„ sinemasında mevzuu Frants Molnarın bir piyesinden alınan "Aşk ve kan„ filmi var. Bu filmin asıl adı, "Lilyom„ dur. Mevzuda bu ismi taşıyan bir apaşın serseri ruhu tahlil ediliyor.

Tahlil, alâka besleyici ve zevk verici tarzda ortaya konulamamıştır. Senaryoda ve Frits Langın bu filmdeki rejisinde, kayde değer bir üstünlük yoktur. Temsil fena olmadığı halde, film yukarıda işaret ettiğimiz eksiklerden dolayı, tatsız ve düşük!

Oynıyanlar, Şarl Buvaye, Odet Florel, Madlen Ozeray, Robert Arnu, Rolan Tuten... Film, Fransızça sözlüdür.

◆

"Sumer„ sinemasındaki "Venedikte bir gece„ filmi, Almanca sözlü ve şarkılı bir filmdir. Mevzu basit olmakla beraber hayli eğlencelidir...

Filmin muvaffak ciheti, temsil noktasındadır. Tino Patiyera, daha filmde rol yapışda kâfi derecede artist değil, fakat diğerleri derlitoplu ve ahenkli oynuyorlar.

Filmde kâfi derecede artist olmamakla beraber, bu noktadan aksayışını sempati uyandıran hal ve tavru ile seyircinin gözünden az, çok kaçıran Tino Patiyeranın, filmde daha fazla şarkı söylemesi mümkündü. Senaryonun verdiği fırsatlardan, daha fazla istifade edilmek gerekti!

Robert Viynenin yaptığı bu filmde Johan Štravsın motiflerinden istifade edilmiştir. Lâkin musiki kısmında Ladislavs Angyalin hissesi daha büyüktür. Dinlediğimiz şarkıların bestesi de onundur.

Filmde Tino Patiyera ile birlikte oynıyan kadın yıldız, Tina Aylerstir. Oskar Sima ile diğer bazı Alman yıldızları da, temsil ahengini temin ediyorlar.

İSTANBUL SEMTLERİNİN TARİHİ

Yazan: Niyazi Ahmed Okan — Tefrika No. —117—

Fatih: Davranın evlâtlarım diye bağırdı

Bizansların en kuvvetli ve güvenilir kumandanları yerlerini almışlardı. Kardinal İzidor, Kıbrıs ve Roma katoliklerinin başında Vlâherna sarayının alt kısmı ile Kaligarya kapısına, Venedikliler başlarında Minoto olduğu halde Kostantin sarayını muhafaza ediyorladı. Bokiyardi namındaki üç birader Edirnekapısında bulunuyordu. Bunlardan başka üç bin Ceneviz Topkapıyı müdafaa ediyor, rahipler, diğer kumandanlar yerlerini almış bulunuyorlardı. Fakat bütün bu kuvvetler, Fatihin:

— Davranın evlâtlarım.. Diye bağırışından sonra surlara atılan Türk askerleri karşısında eridiler. ..

Bu emirden sonra askerler müthiş bağrışmalarla atılarak hendeği geçmiş ve sur dışarısına yaklaşmışlardı. Yaklaşılan sur, top ile tahrip edilmiş olduğundan yerinde yalnız büyük ağaç direkleri, çalı çırpı ile içi toprak dolu testiler bulunuyordu. Fatihin askerleri buraya geldiği saniye iki taraf göğüs göğüse gelmişlerdi. Fatihin askerleri bir tarftan üzerlerine hücum eden kuvveti dağıtmağa diğer taraftan da diğer surları aşmağa ve kulelere tırmanmağa uğraşıyorlardı. Tarih bu safhayı şöyle anlatmaktadır: "O zaman top makinecilerine ve makinelerine ateş vermelerini emreyledi Bunun üzerine makineler sur üsünde müdafa eden cengâverane ehcarı remi etmeğe başladılar. Bu esnada her iki taraftan meşgulü cengü cidal olanların ekserisi telef oluyordu. İki tarafın kahramanca bir gayret ile devam eden harpleri gece yarısını geçti. Rumlar, Jüstinyanos ve heyeti ile sebat ederek ekseriya galip geldiler ve seddi ciddî bir surette muhafaza eylediler.„

"Bizans surları etrafında son şiddetli bir muharebe vukua geldi. Askerin seleri gökyüzünü deliyor gibiydi. Nihayet Jüstinyanos'un göğsüne tesadüf eden bir ok onu yerlere serdi, çadırına kaldırdılar.„

Bu esnada diğer taraftan askerî kumandanlar canlarını kurtarmak için meşguldüler. Birer birer gemilere binip kaçıyorları. Artık İstanbul fethedilmişti.

Burada en mühim noktaya temas etmek isterim. Bu zengin şehir alındığı vakit, kırılıp döküldü, talan mı edildi? Fatihin harp başlamadan önce kumandanlarına söylediği rivayet edilen nutuktan bu anlaşılmaktadır. Burada buna cevap vermek için mütalea yürütmeden muhtelif tarihçilerin verdikleri malûmatı yazmak en doğrudur.

Tarihçi Phranzés'den Lamartin şunları naklediyor:

"Manastırlardaki bakireler o zamana kadar semanın ziyasını ancak kendi manastırlarının parmaklıklarının arasında görmüş ve bunlar hakkındaki manastır emirleri kendilerinin pederleri yüzüne bile bakmasına müsade etmiyecek bir şiddette bulunmuş idi. Bu rahibelerin valdelerinden ayrı düşmüş çocukların, kendi çocuklarından ayrılmış valdelerin feryat ve figanlarını nazarı hürmetle gören Türkler, bu ahvali elimden müteessir ve gamnâk oluyorlardı.„

Başka bir fasıl:

"Kendi manastırlarından firar eden birçok rahip ve rahibeler dahi Ayasofyada toplanmışlardı. Yüz bin kişiden fazla insan bir çevre içinde toplanmışlardı. Kapılarının içindeki uzun revaklarda, hattâ kapının damları üzerine bile çıkmış olanlar dua ile meşguldüler.

Ayasofya içindeki mültecileri dışarı çıkarmak için "Eru„ denilen bir nevi tunçtan kalın lâvhaların kapalı kapıları kırmaktan başka çare olmadığ,ndan o vasıtaya müracaat edildi.

Türkler merhameti kana tercih ediyorlardı. Ayasofya sahasını hiç bir katil ve idam lekesi telvis etmemiştir.„

KA'RİE CAMİİ

Fatih, Edirnekapısından girerken Ka'rie camiinin bulunduğu yerde durmuş, ve oradan İstanbulu seyretmiş. Hattâ, bu seyrediş esnasında burada bir cami yaptırmağı bile düşünmüş. Fakat her nedense bunu sonradan yerine getirmemiş. Fakat Kanunînin kızı "Mihrimah„ adı verilerek yaptırılan cami Fatihin düşünüşünü yerine getirmişti.

Hora manatsırı adını taşıyan Ka'rie camii, bir çok defalar yapılıp yıkılan, yeniden ilâveler gören bir manastırdır. İlk önce Jüstinyanos tarafından yaptırılmıştır. Bir müddet sonra harap olduğundan Aleksi Komnen'in kayınvaldesi Mari Dükas burada kubbeli bir kilise yaptırmıştır.

Zamanla bu kilise de yıkılacak bir hale gelmiş, Andronik zamanında patrik tecrümanlığı vazifesini yapan âlim Teodor Metohit kendi cebinden para sarfederek kiliseyi mükemmel surette tamir ettirmişitr.

(Devamı var)

YARIN: Hora manastırı nasıl bir yerdi, Ka'riye mi, Kahriye mi?

Almanlarla ticaret anlaşmasını imzalayan heyet

Türk — Alman ticaret anlaşması için Berlinde konuşmalar yapan ve dönen heyet dün akşam Ankaraya gitmiştir. Heyette bulunan Ökonomi Bakanlığı sanayi umum müdürü bay Recai dün şehrimizde bazı temaslar yapmıştır.

Türkofis müdürü

Türkofis İstanbul şubesi müdürlüğüne tayin edilen Bay Akil Emrullah, bugün İzmirden şehrimize gelecektir.

Ofiste müdür vekili olan Bay Hayrettin Şükrü de yine eski muavinlik vazifesine devam edecektir.

Görüp işittiklerim

Kadınlar kongresi nasıl çalışıyor ?

KURUN yazıcısı, size, yıldız sarayı toplantısına ait hususî intibalarını anlatıyor

"Erkekleşmiş kadın,, demek doğru değildir.

Gerçi bugün, Yıldız konferans salonunda toplanan bütün dünya kadınlarının mümessilleri arasında, saçları bir erkekten daha çok kesilmiş ve yürüyüşü, orta halli bir aile babasınınkinden çok daha emin ve gürültülü olan bayanlar göze çarpıyorsa da bu bir şey ifade etmez.

Kadın, bugün istemekte olduğu haklardan kendini o kadar mahrum sayıyor ki, orada. onun pek alıştığımız mütedil, yumuşak, söz dinler halini görmezek de bir şey söyliyemeyiz..

Sesini daha yükseltmiştir.

Heyecanı bambaşka bır akis yapiyor.

Evine olan bağlılığı meselesini hal ve kabul ettikten sonra, geri kalan haklarını da ele geçirmek üzere büsbütün ayrı bir çalım ve atılganlıkla, gütmekte olduğu davanın ardında haykırıyor.

Su geçmez bir enerji...

Kimbilir, belki de hakiki kadın budur!

* * *

Yıldız konferans salonu, geçen yılın Eylül ayında gene böyle birçok ulusların murahhaslarını biraraya toplıyan bir yer olmuştu.

Yıldızda "arsıulusal parlâmentolar konferansı,, toplanmıştı.

O defa tamamen erkeklerden toplanan konferansta misafir vaziyetinde birkaç kadın da bulunuyordu.

Bu sefer gazeteciler ve binanın esaslı memurlarından başka, misafir vaziyetinde "birkaç erkek,, bulunuyor.

* * *

Kadınların da koskoca kongreyi erkekler kadar iyi idare edecek lerinden hiç şüphe etmemek doğru olacaktı.

Nitekim daha birinci günden, bu, temiz halılar döşenmiş, camları ve marokenleri pırıl pırıl yanan; postası, kambiyosu, telefon odaları; Türk — Ecnebi matbuat daireleri, ziyaretçi salonları; kongre reisi, baş kâtibi, murahhas heyetleri reisleri için ayrı ayrı daireleri, her şeyi bulunan mükemmel binanın içerisinde bir saat gibi işlemeğe başladılar.

* * *

Yıldız salonunda kadınlar, dinleyiciler arasında bulunan birkaç erkeği de göze alarak her söze başladıkça:

"Bayanlar ve bu arada baylar!,, gibi hitaplarda bulundukları gibi, bazan: "Baylar, bayanlar!,, diye söze girişerek onlara bir misafir iltifatı gösterdikleri de oluyordu..

O kadar ki, Cenevreden gelen bir erkek murahhas, bir münasbetle kürsüye çıktığı zaman adetâ bir nazarlık gibi göze çarptı.

* * *

Otobüsler, sizi birçok murahhaslarla birlikte Perapalas önlerinden, dolambaçlı yokuşlar çıkarak Yıldız kapısı önüne getirdi mi, halı serilmiş merdivenlerin hepsini çıkınca, karşınızda bir takım genç Türk bayanları bulursunuz... Bunların göğüslerinde birer kâğıt parçası iğnelidir. Ve bu kâğıt parçalarında o genç bayanın bildiği yabancı dilin ismi yazılıdır

İngilizce biliyorsa "ingilizce,, diye yazar.

Fransızca biliyorsa, "fransızca,,

Gayet pratik bir usul...

Erkeklerin konferansta — belki de muhtaç olmadıkları için — böyle bir şey yoktu. Fakat bu genç bayanlar, eğer bir murahhassanız, size yerinizi gösterir; sıkıntı çekmez, yanlışlığa uğramaz ve emniyetle rahatınızı elde edersiniz...

Kürsüde verilen bazı nutukların ve alınmış karar suretlerinin, yapılan teklif ve itirazların derhal çoğaltılmış olan kopyalarını da — müzakereler bir yandan devam ededursun — ayaklarının ucuna basarak ve bir suyolu oynar gibi murahaslara dağıtan onlardır...

Dünyanın her yanından gelmiş kadın murahhaslarından birkısmı da kongreye millî kıyafetleri ile iştirak ediyorlar. Sağda, millî kıyafetiyle Hintli murahhas, solda gene bir Hintli ve Romen murahhas millî kıyafetiyle görülüyor. Zenci, Jamayka adasından gelen murahhas Bayan Marson'dur.

* * *

Konferans salonunda yüksek, kırmızı derili başkan kürsüsünün ardında üç bayrak sallanıyor. Bunlardan iki yandakiler kendi bayrağımızdır. Ortasında dünya kadınlar birliğinin atlas üzerine sırma işlemeli bayrağı...

Birliğin azası icap ettikçe bir nutku hemen başka dillere çevirir ve kendi dillerinde söylüyormuş gibi afacan bir cerbeze ile, dünyanın dört bucağından gelmiş bütün kadınlara meselelerin ruhunu yeniden anlatırlar..

* * *

Burada kadın hakkında tanığımız bütün an'anelerin suya düştüğünü söylemiştim.

Esasen, okumuş ve aklı başında birkaç kadının bir araya geldiği zaman gürültü yapmaksızın anlaşamıyacaklarını kim iddia eder ki..!

Bundan iki gün önce bir komisyon toplantısında, bir kadın murahhas, komisyon başkanına itiraz etti.

Ne dedi biliyor musunuz?

"Kadınların sanayi sahasında çalışmasından, sıhhatlerine zarargelmiyor mu? Yahut ne derece zarar görüyorlar? Bunları araştıralım...,,

Bu, mühim ve ayni zamanda kadını erkekle müsavi dereceye çıkarmak istiyenler için tehlikeli bir teklifti.

Komisyon başkanı hemen cevap vererek: "Hayır, hayır! dedi.. Şurada çalışırsak bizim sıhhatimize ve yaradılışımıza uygundur; burada çalışmak işimize gelmez gibi meseleler ortaya atamayız.. Bu gidişle, ev işinden başka bir şey yapamayız, neticesine varacağımızdan korkarım. Her iş az çok zararlı olabilir... Biz yapacağız.,,

Ardından hemen biri yetişerek

Kongrede yardımları görülen genç Türk bayanları sarayın bahçesinde

katgısız bir nezaketle: "Bilâkis, bilâkis, diye taşı gediğine koydu.. Umumiyet itibariyle dışarda çalışan kadınlar, evin kapalı muhitinden açıldıkları için gelişmiş, sağlamlaşmışlardır da...,,

Ve mesele bitti..

Bu, "didişmeksizin antaşamıyan kadın,, telâkkisine kökünden balta indiren bir hâdisedir işte..

Yıldıza gelip görünüz.

* * *

Yıldızın konferans salonunun hemen dışında, parlâmentolar konferansında da görmediğim bir küçük kitap sergisi var.

Muhtelif kadın teşekküllerinin — İngiltereninkiler en başta geliyor — mecmua, risale ve iki yaprallık basılı kâğıtlar halinde neşriyatı ve birkaç kişinin nutukları göze çarpıyor.

Bunların her birinin, fiati, üzerinde bir kâğıt parçasına yazılıdır. Ve bir yanda bir kutu içinde paralar bulunuyor.

Bu paralar oradan gelip kitap alanların bıraktığı ücretlerdir.

Kitap sergisinin başında kimse yoktur.. Kendi kendine görülen bir iş... Hattâ ben beş kuruşluk tanesini alırken yirmi beş kuruş mu o kutu içerisinden kendi bozdurdum ve yirmi kuruş ri aldım bile...

* * *

"Erkek gibi,, diyemiyeceğim kadın murahhasların öğleyin fe başında tam bir pratiklik zülüşle yemeklerini elde ed leri de ayrıca bir hususiyet

Nasıl "erkek gibi,, diyebi ki, erkek olan ben, orada yaşlı bayanla birlikte en son dım.

Amma ben, onlara kolaylık terdiğimi, müsameha ettiğim dia ederek müsavi haklara giden kadının, bu hakları tam nasiyle almak üzere oldukları zamanda kendilerini yardımı bilhassa muhtaçmış gibi mek istemem..

Kadın hareketine karşı biri bile, kadını saymaktan dini alamaz.

* * *

Dünya kadınlar kongresi sabah saat onda başlıyor. at durmaksızın çalışıyorlar yin iki saat dinlenir dinlenmez hal gene masalar başına lar. Bu defa dört saat ça

Kadınlar kongresinde bir daha göze çarpıyor ki, o da yanların, kongre salonunu der etmez oradaki münakaşa zularını da hemen bırakıverme dir...

Koridorlarda ciddî ciddî melere raslamıyorum.

Hele konferans binasının merdivenlerine vardıkları zam fanî hayatın bütün sade güzel ve çekici saadetine kendilini raktıkları seziliyor...

Bu da belki, kadınların elde decekleri hak ne olursa olsun yandan onu kullanırken, diğer raftan da kadın, ana ve eş olar yaşıyabilmeyi de hiç aksatmad başarabileceklerine delildir.

Hikmet Münir

Mısır murahhaslarından Bayan Huriye İdris

KURUN'un edebî tefrikası: 34

Baba Dostu

Bürhan Cahid

Bu neşeli Alman dişisinin yaltaklanmaları hoşuma gidiyordu. Ve hattâ şimdi onu tam bir kadın buluyordum. Ne ukalâlığı var, ne nazlılığı... İnsanı gıcıklar gibi sokuluyor, içini emer, sümürür gibi gözlerini kırpıyordu.

Bu belki de mânasız, fakat tam dişi gözler, tıpkı karanlık gecede bir iskeleyi aydınlatan vapur prozektörleri gibi içime akıyordu. Bana üç ayda almanca öğretmek için iddiaya girişmişti ki kocası şoföre apartımanı işaret etti:

Ben bunun kolay olmadığını söylüyordum. İnmeğe hazırlanırken aramıza düşürdüğü çantasını almak için elini indirdi, sağ tarafım can yakacak kadar acıdı. Parmakları yine harekete geçmişti:

— Evet, evet, dedim. Üç ayda, değil, hattâ daha çok evvel öğrenmek mümkündür.

Kocası şoförün parasını verirken tasdik etti:

— Tabiî, tabiî!

Evlerine ilk defa geliyorum.

Süslü, şık bir apartıman, asansör bizi üçüncü kata çıkardı. Bütün ecnebi kadınların merakı İrma'ya da geçmiş, salonunu alaturka dediği Arap eşyalarile doldurmuş, kocası da sersem gibi:

— Biraz rahatsız amma bu sedefli eşya.. İşte, İrma alaturkayı çok sevdiği için!

— Ne münasebet, dedim. Bunların içinde alaturka bir şey yok. Hepsi Arap işi.

İlk defa evine misafir geldiğim bir adamı pek kızdırmamak için pek ilerisine gitmedim. Ona yalnız şu hatıramı anlattım.

"— Pariste (Mikadobar) diye büyük bir eğlence yeri vardır. Birkaç salonu var. Bir de yer altında alaturka saz kısmı var, dediler. Merak ettim. Orası için de bir fark verip indim. Gördüğüm manzara şu oldu:

Dört tarafı sedirli bir salon. Köşede bir ocak. Yanında buradaki eski elçilik kavasları kıyafetine girmiş fesli, uzun püskullü birkaç adam, ellerinde ut, kanun, kemençe var. Bir de şalvarlı, saçları dökük, göğsü göbeğinden sarkmış lâpa gibi bir kadın.

Sedirlerin önüne sedefli sigara iskemleleri, tabureler koymuşlar, ortada altından elektrikle aydınlatılan bir geniş yuvarlak kristal.

Fraklı ve meraklı birkaç Amerikalı sedirlere uzanmışlar, akıllarınca alaturka âlem yapıyorlar.

Cepkenli, fesli çalgıcılardan birine türkçe sordum:

— Siz nerelisiniz.?

Yüzü güldü. Bir Türke rastladığına sevinmişti:

— İstanbuldan, dedi.

— Adınız?

— Aleko.

Ve ötekileri tanıttı. Udî Panayot, kanunî Kirkor.

— Peki bu kadın?

— Marika. İyi çifte telli oynar. Amerikalılar göbek atışını pek beğeniyorlar.

— Siz Türkiyede bu kıyafetle mi geziyorsunuz?

Güldü:

— Nasıl olur, fakat burada Türk olduğumuzu başka türlü anlatamıyoruz ki!

(Devamı var)

Kadınların dünkü gezinti ve toplantısı

İngiliz ve Türk kadın saylavlarının söyledikleri mühim söylevler

Arsıulusal Kadınlar birliği kongresi dün toplanmadı. Bütün murahhaslar Türk Kadınlar Birliğinin Boğaziçindeki deniz gezintisine davetliydiler.

Dün sabahki Boğaziçi gezintisine murahhasların hepsi, İstanbulda bulunan kadın saylavlarımız ve birçok tanınmış şahsiyetler gelmişti.

Türk Kadınlar Birliği tarafından hususî surette tutulmuş bir şirket vapuru saat on birde Tophane rıhtımından kalkarak Rumeli kıyısından Kavaklara kadar gitmiş, sonra Anadolu kıyısından inerek Beylerbeyi sarayı rıhtımına yanaşmıştır.

Hava gayet güzeldi, Boğaziçini görmek, sarayı gezmek, oradaki ziyafet ve misafirperverlik, sonra sarayın bahçelerinde bir müddet dolaşmak ve oturmak dünyanın dört bucağından gelmiş olan kadın murahhasları çok memnun etmiştir.

Vapur bundan sonra murahhasları tekrar Tophane rıhtımına çıkarmıştır.

İngilterenin ilk kadın meb'usu olan uluslarca tanınmış Leydi Astor, paskalya tatilini Türkiyede geçirmek ve arsıulusal kadınlar kongresinde de bulunmak üzere dün sabah İstanbula gelmişti; dünkü gezintide Leydi Astor da bulundu.

MİTİNG

Akşam saat on yedi buçukta Tepebaşı belediye tiyatrosunda "Kadının yurttaş olarak hakları ve vazifeleri,, mevzuu hakkında bir miting hazırlanmıştı. Tiyatro salonunu, locaları, paradiyi murahhaslar ve kadın erkek büyük bir halk kütlesi tıklım tıklım doldurmuştu.

Türk saylavı bayan Türkân Baştuğ, İsviçre murahası Bayan Gur, dünya kadınlar birliği başkanı Bayan Eşbi, Hint murahhası bayan Hüseyin, İngiltereden gelen Bayan Leydi Astor, Romanya murahhası Prenses Kantakuzen, Brezilya murahhası Bayan Karnero dö Mendonza tiyatronun sahnesi üzerinde sıra ile oturuyorlardı. Mitinge Türk Kadınlar Birliği başkanı Bayan Lâtife Bekir Işık başkanlık etmekte idi.

LEYDİ ASTOR'UN SÖYLEVİ

İstanbula birinci defa olarak gelen İngiliz parlâmentosuna girmiş ilk kadın, Leydi Astor'un, ingilizce olarak söylediği nutuk, arada bir nükteleri de ihitva ettiği için dinleyiciler üzerinde hoş bir tesir yapıyordu.

Leydi Astor dedi ki:

"İstanbula bu ilk gelişimdir. Her şeyden önce, kadının değerini görmüş, kadının elinden gelebilecek işleri takdir etmiş olan Atatürk'e saygımı sunmak isterim.. Atatürk'ün derin görüşü dolayısiledir ki, bugün burada bulunuyoruz. Yoksa burada olmıyacaktık. Biz, dünyanın her yanındaki kadın hareketi ile alâkadar oluyoruz. Türk kadınından da çok şeyler umuyoruz.

Bazı memleketlerde kadınlara hak verilmiş değildir. Biz, ayni zamanda onlara cesaret vermek için burada bulunuyoruz. Kadın hareketi zannedildiğinden daha mühim bzir şeydir. Kadın hareketi bir ihtilâl hareketidir. İhtilâl hareketi, fakat ayni zamanda tekâmül hareketi... Ihtilâller hükûmet değiştirir; kadın hareketi beynelmilel bir ihtilâldir, yakında medeniyeti değiştirecektir.

Zaten medeniyeti değiştirecek bir hareket olmasaydı, ben alâka göstermiyecektim.

Bu hareket, bazı erkeklerin ve bütün düşünen kadınların kalbinden geliyor, bu bir ruhî inandır ki bütün memleketleri hüsnüniyetle biribirne bağlar. Bu öyle içten bir kuvvettir ki, bütün memleketlerin kadınlarını burada topluyor.

"Kadın hareketi, kadınları erkekler gibi, yapmak demek değildir. Hayır! Kat'iyyen... Erkeklerle ne kadar karşılaşsak o kadar daha fazla kadın kalmak istiyoruz... Bütün memleketlerin en mükemmel erkeklerile en mükemmel kadınlarını alıp daha salim bir dünya yapabilmeliyiz...

Bundan yirmi beş yıl önce 40 milletin kadın murahhası bu binanın içinde toplanacak ve Türk kadınını da peçesini çıkarmış olarak burada yer alacaktır desek kimse inanmazdı. Böyle bir söz söyleseniz, sizi çıldırmış sanırlardı. Halbuki bugün 40 millet murahhası toplanıyor ve Türk kadını da buradadır.. Ayrı ayrı mazilerimiz de olsa, dostça, yine birleşebiliriz. Bu dünyada daha iyi, dah müsavi kanunlar istiyoruz. Memleketlerin bir araya gelmesi lâzımdır. Biribirimizi anlamamız lâzımdır.

Çocuklara vatanı sevmeği, ona yardımı, vatan için yaşamağı öğretelim.. Iyi şeyler öğretelim. Bütün memleketlerin dünyaya vereceği şeyler vardır.

Ben parlâmentoya girdiğim zaman erkekler bana "Hoş geldiniz,, dediler; fakat soğuk surette dediler. Eh haklıdırlar.. Kadın hâkim olsaydı, erkeğe rey verir miydi?. Kadınlar İngiliz parlâmentosuna girdikten sonra kadınlara tesiri olabilecek mevzular üzerinde sekiz senede tam 18 kanun çıkarılmıştır. Daha önce, dört senede kadınlara dokunabilecek ancak dört lâyiha geçebiliyordu..

Atatürk, kadınların memlekete ne faydaları dokunabileceğini derinden ve isabetle görmüştür. O, görmemiş olsaydı, bugün biz burada bulunmıyacaktık...,,

BAYAN TÜRKÂN BAŞTUĞ'UN SÖYLEVİ

Leydi Astor'un alkışlar arasında biten nutkundan sonra, Antalya saylavımız Bayan Türkân Baştuğ, gerek murahhasların, gerek halkın alkışları arasında ayağa kalkarak hazırladığı nutkunu türkçe olarak okumuş ve Türk Kadın Birliğinden Bayan Nebahat Hâmit de ayni metni sonradan fransızca okumuş, bina alkış sağnaklarile inlemiştir.

Bayan Türkân, söylevine genç Türkiyenin aziz misafirlerini selâmlamakla başlamış, Türk kadınının bugünkü yüce mevkiine gelmesi için geçtiği yolu anlamak üzere Cümhuriyetten önceki hayatı gözden geçirmiştir; bu arada istihsal, ahlâk, bediî faaliyet ve siyasî hayat sahalarında eski Türk kadınının mevkiini tetkik ettikten sonra şunları söylemiştir:

Nihayet hukukî hayata geliyoruz:

Vatandaşların hukukî münasebatı mecelle ahkâmına göre tanzim ediliyordu. Amme hukuku bakımından mecellenin kadına verdiği hiç bir hak yoktu. Halbuki vergi vermek, kanuna itaat etmek gibi mükellefiyetleri erkek kadar kadına da yüklemişti. Kadın da vergi verir, bir suç işlerse erkek gibi muhakeme olur ve ceza görürdü. Buna mukabil hiç bir siyasî hakka sahip değildi.

Medenî haklar noktasında ise erkek ve kadın arasındaki farklar pek barizdir. Evvelâ aile hukukuna kabalım. Mecelleye göre nikâh, evlenme, nikâha memnu olmıyan kadından erkeğin istifadesidir. Bu telâkki kadının hukukî bir varlık olduğunu ifadeden çok uzaktır.

Evlenmede kadının arzusu hemen hiçe sayılır, ailesi tarafından bilmediği, görmediği kimseye verilirdi. Böylece kendi arzusiyle evlenmiyen kadın günün birinde gene kendi arzusu sorulmadan terkediliverirdi. Boşama hakkı mutlak surette erkeğe verilmiş bir haktı. Kadın fevkalâde nadir ahvalde talâk isteyebilirdi. Gene tatlik erkeğe ait bulunurdu.

Bundan başka taaddüdü zevcat müessesesi de kadını son derece küçük ve müşkül bir mevkie düşürüyordu. Dörde kadar kadın almak hakkına sahip olan erkeklerin bir kısmı bu hakkından istifade ediyor ve evini bir tavuk kümesi haline getiriyordu; şu farkla ki, tavuk kümesinde bu evlerdeki kadar ihtilâf ve geçimsizlik olmaz! Şahitlik meselesinde iki kadın bir erkek yerine sayılıyor, mirasta erkek kadına nisbetle fazla hisse alıyordu. Kadının, yerine göre yarım, dörtte bir sekizde bir aldığı vakidi. Bu devirlerde kadın kafes arkasında oturan bir esirdi. Kocasından izin almadan ve örtünmeden sokağa çıkamazdı. Ve çıktığı zamanlarda da geç kalamazdı. Hariçte çalışma orta ve yüksek tahsil yapması şöyle dursun, ilk tahsili bile pek mümkün olmıyordu. Kuran okumak, müslümanlığa ait şartlar kız çocuklara evlerde öğretilirdi.

Bu vaziyette bir memleket tam orta zaman hayatı yaşıyor demektir.

Bayan Türkân Baştuğ, bundan sonra sözü bugünkü hayata getirmiş, Türk topluluğunun iktisat, istihsal, ahlâk, san'at, hukuk ve siyaset sahalarında bugün eriştiği ileriliği, üstünlüğü, serbestliği belirtmiş, bu arada şunları söylemiştir:

— Bu günün kadını evinden çıkmış, hariçteki kalabalık mesaî grupları arasında kendine bir yer bulmaya çalışıyor. Bu suretle cemiyete yepyeni ve zinde bir kuvvet iltihak etmiş bulunuyor.

Türk cemiyeti Türk kadınının yardimiyle bir hamlede Kurunusta hayatından Yirminci asır hayatına atılmıştır. Bu hamlede kadının ifa ettiği hizmet oldukça mühimdir.

Türk devleti her muasır devlet gibi demokrattır, müsavatçıdır. Sınıf farkı yok, ancak meslekî zümreler vardır. Kadın erkek her türlü meslek erbabı kanun nazarında müsavidir. Artık iki kadın bir erkek yerine sayılmaz, kadın da erkek gibi siyasî haklara sahiptir. Belediye üyeliğine seçer ve seçilir. Köyde pek mühim olan muhtarlık vazifesini görür, içinde bulunduğumuz sene zarfında da kadın millet vekili olmak, memleket millet meclisinde dahi temsil etmek hakkı verildi. Bu suretle bir çok mütekâmil ulusların henüz malik olmadıkları haklara sahip bulunuyoruz demektir.

Bizim için artık her türlü şeref ve yükselme kapıları sonuna kadar açılmıştır. İstediğimiz kadar ilerleyebiliriz, yalnız lâyik olmak şartiyle... Aile hukukuna bakarsak: Erkeğin artık boşama hakkı mevcut değildir. Meşru sebepler göstermeden talâk isteyemez. Bu vaziyet kadın için olduğu kadar

(Sonu 9. cu sayıfanın 1. ci sütununda)

Leydi Astor diyor ki:

Kadın hareketi bir ihtilâl hareketi, fakat ayni zamanda bir tekâmül hareketidir; ihtilâller devletleri devirir, değiştirir. Kadın hareketi medeniyeti değiştirecektir

...Isteğimiz erkeklere benzemek değildir. En mükemmel erkeklerle ve en mükemmel kadınlarla yeni bir cemiyet yapmak istiyoruz.

Türkân Baştuğ diyor ki:

Türkiyede kadının vazifeleri ve hakları nedir diye düşünmekten ziyade yurttaşların vazifeleri ve hakları nedir diye düşünmek lâzımdır; çünkü burası müsavi insanların ülkesidir.

...Türk kadını, vatan müdafaasında da yurttaş olarak payına düşeni elbette yapacaktır.

Bugünkü miting

Bu akşam saat onyedi buçukta Arsıulusal Kadınlar Birliği Üniversite konferans salonunda sulh mevzuu üzerinde serbest bir miting yapacaktır. Herkes gelebilir.

Mitinge Bayan Seniha Rauf ve Holanda murahhası Bayan Roza Manus başkanlık edecek, Seyhan Seylavı Bayan Esma Nayman, Malatya saylavı Bayan Mihri Pektaş. Fransız murahhası Bayan Malater Selye, Birlik Başkanı Bayan Korbet Eşbi ve profesör Dr. Akil Muhtar söz söyliyeceklerdir.

Kadınların dünkü gezintisinden görünüşler: Yukarda Mısır murahhasları Beylerbeyi sarayında çay içiyorlar; ortada Beylerbeyi sarayının bahçesinde bayanlarımız kongere başkanı Korbet Eşbi ile birlikte; aşağıda Türk ve ecnebi bayanlar vapurda..

Korkunç bir tıkaç!

Yazan: Z. A.

(Baş tarafı dünkü sayımızda)

Diyor ve bu çam yarması delikanlının yası gönlüne doluyordu. Bir aralık onbaşı:

— Ben de gidem mi yüzbaşım? Diye sordu:

— Biraz daha bekliyelim.

Boyunlar ileriye uzanmıştı. Yüzbaşı dayanamıyarak kumtorbalarının üstünden başını çıkarmış bakıyordu. Bir şeyler duyar gibi olmuş, kulağına bir boğuşma gürültüsüne benzer sesler gelmişti.

— Siz de duydunuz mu?

— Evet, evet!

Tam bu sırada karşı siperlerin mazgalları kıvılcımlandı. Bir makineli olanca patırdısıyla yaygaraya başlamıştı.

— Yüklü bir gölgenin önlerinden uçar gibi geçtiğini sezdiler. Yan sipere güm!.. diye bir düşüş duyuldu. Arkasından Ayıboğanın keyifli sesi:

— Getüdüm efem!

Hemen oyana seyirttiler. Herif upuzun yerde yatıyordu.

Yüzbaşı bağırdı:

— Vurdun mu ulan?

— Hayır yüzbaşım!

— E... Neye yatıyor bu domuz?

— Gorkudan bayıldı yayım!

Ayıboğan eğilerek, Coninin ağzından tıkacı çıkardı. Yüzüne su serptiler. Kendine geldi. Üstüne sarkanların bakışlarına korkak gözlerini kaldırdı.

Apoletlerinden bunun nefer falan olmadığı anlaşılıyordu. Zeminlikte sorguya çekilince adının "Artur,, rütbesinin mülâzım olduğunu söyledi. Yüzbaşı telefona koştu. Alayı buldu:

— Bir mülâzım yakaladık.. Ne yapalım!

Haberini verdi.

— Getirin!

Dediler.

Gönderildi.

Ertesi gün, ön siperde işi unutturan bir savaş kızışmıştı. İngilizler galiba, akşam kendilerine oynanan oyundan çok sinirlenmişlerdi. Ölçüsüz çephane yakıyorlar, kıyametler koparıyorlardı.

İki kere siperlerinden fırladılar. İkisinde de püskürtüldüler. Kızgınlıkları kan içinde sönünciye kadar uğraştılar. İkindiye doğru yavaş yavaş ateş kesildi.

Bu aralık telefoncu gelerek:

— Yüzbaşım, alaydan sizi istiyorlar.

Haberini getirdi. Yüzbaşı koştu. Alay kumandanı, hem son saldırışı püskürttüklerinden, hem de dün akşamki işten ötürü onları kutlulayordu. Fakat son olarak:

— Bu mülâzım lordlardanmış.. Almanlara akıl almaz şeyler söylüyor. Benden resmen soruyorlar. Buraya kadar gelmeniz gerek.

Dedi.

Yüzbaşı şaşırmıştı. Bu akıl almaz şeyler ne olabilirdi?...

Dalgın dalgın alay karargâhına yollandı. Oradan fırka yerine gittiler.

Coni,

— Ordularda yasak olan askerliğe yakışmıyan bir kancıklıkla bayılıtıcı gaz kullanarak beni tuttular!

Diyor.. Türkün başardığını çekemiyen Almanlar da onu destekliyorlardı.

Miralay bu iddiaya şaşıyor ve:

— Canım ne söylüyorsunuz, biz ameliyat olan yaralılarımıza bile acı duyurmamak için klorform bulamıyoruz. Nerde kaldı ki böyle işlerde bayıltıcı gaz kullanalım.

Diyordu. İş öyle çapraşıklaştı ki nihayet yüzbaşı:

— Emrederseniz, bunu yakalıyan neferi getirtelim.. Nasıl tuttuğunu anlatsın!

Dedi. Hepsi uygun buldular. Sipere telefon edildi. Ve yarım saat sonra Ayıboğan, sırmalı kalabalığın önüne çıkarıldı.

Sordular, Durmuş kaba türkçe sesiyle:

— Nasıl gaz?.. Ne ilâcı?.. Ben öyle şey bilmem.... Yüzbaşım!

— Git bir Coni getir.

Demişti. Gürültü olmasın diye papuçlarımı çıkardım. Ölülerin arasına girdim. Sis vardı. Yavaş yavaş sürünerek, bunların istikametine vardım. Kasatura ağzımdaydı. Siperin ağzında buna rastladım. Gırtlağına yapıştım. Bağırmasın diye ağzını tıkadım. Sırtlanıp getirdim. İşte bu kadar. Gaz maz yok.

Ayıboğanın lâflarını Lorda anlattılar. Başını silkiyor, eliyle hayır işaretleri yaparak:

— Doğru değil, diyordu. Ağzıma soktuğu şeyde müthiş bir koku vardı. Ondan bayıldım..

Sordular:

— Doğru söyle ulan, bunun ağzına ne tıktın..

Ayıboğan yüzbaşısına baktı, yutkundu. Sonra:

— Vallahi yüzbaşım, bunu görünce bağıracağı aklıma geldi. Sağ getir demiştin. Boğazını çok sıkarsam ölür diye korktum. Onun için ağzını tıkadım.

— Neyle tıkadın?

— Şeyle... Hani sanki mandilim yoktu.. Ayağımdan çorabı sıyırdım... Onunla tıkadım.

Hep gülüştüler. Yalnız Lord hazretleri bönbön bakıyordu. Hikâye onun diline çevrilince pembe yüzü al cuhaya döndü. Fakat İngiliz inadıyla:

— Yalan söylüyor!

Dedi. Durmuş eğilerek postallarını çözdü ve belki üç aydanberi ayağından çıkarmadığı çorabını sıyırarak onun burnuna uzattı. Coni daha karşıdan kokuyu tanımış ve ikinci bir baygınlığa uğramamak için geriye fırlamıştı.

Ayıboğan, yiğitliğine leke sürüldüğünü görmüş bir adam sızlanışıyla:

— Tübe olsun ki bu işte, diyorda.. Gaz maz değil!..

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye Mütehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,5 dan 6) ya kadar İstanbul Divanyolundaki (118) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder.

Muayenehane ve ev telefonu 22398, Kışlık telefonu 21044.

TAKVİM

	Pazartesi 22 Nisan 19 Muhaarem	SALI 23 Nisan 20 Muharrem
Gün doğuşu	5.11	5.09
Gün batısı	18.55	18.56
Sabah namazı	4.36	4.36
Öğle namazı	12.13	12.12
İkindi namazı	16.00	16.00
Akşam namazı	18.55	18.56
Yatsı namazı	20.35	20.36
İmsak	3.20	3.18
Yılın geçen günleri	122	123
Yılın kalan günleri	244	243

RADYO

Bugün

İSTANBUL:

18: Fransızça ders. 18,30: Travyata operası (üçüncü perde). 19: Muhtelif plâklar. 19,30: Haberler. 19,40: İki piyano caz konseri. (Ştrobel ve Malli). 20: Gavin kardeşler — Mandolinata orkestrası ile. 20,45: Profesör Liko Amar (keman konseri). 21, 15: Son haberler — Borsalar. 21,30: Radyo caz ve tango orkestrası — Bayan Bedriye Tüzün şan (Türkçe sözlü).

175 Khz. MOSKOVA 1724 m.

17,30: Parti yayımı. 18,30: Kızılordu için musikili program. 19,30: Lenin hakkında sözler. 21: Operet. 22: Almanca yayım. 23,05: İngilizce. 24, 05: Macarca.

382 Khz. MOSKOVA (Stalin) 361 m.

19,30: Bir konser nakli. 22: Dans musikisi..

823 Khz. BÜKREŞ 364 m.

13 — 15 gündüz plâk yayımı. 18: Radyo orkestrası. 19: Duyumlar. 19, 15: Konserin devamı. 20: Konferans. 20,20: Plâk (Balet musikisi). 20,45: Konferans. 21: Oda musikisi 21,55: Konferans. 22,10: Napoliten romanslar (şarkılı) 22,35: ift piyano konseri. 23: Duyumlar. 23,25: Hafif musiki nakli.

223 Khz. VARŞOVA 1345 m.

19,45: Plâk. — Sözler. 20,35: Asker programı. 21: Paskalya için şen havalar. — Duyumlar. 22: Senfonik konser. 23: Reklâmlar. 23,15: Hafif musiki ve dans plâkları. 24: Sözler. 24, 05: Plâk musikisi.

686 Khz. BELGRAD 437 m.

20: Plâk. 20,15: Duyumlar. 20,30: Ulusal yayım. 21: Zagreb operasındaki temsili nakil.

545 Khz. BUDAPEŞTE 550 m.

18,45: Bavyera — Macaristan futbol maçını nakil. 19,45: Keman konseri (piyano refakatiyle). 20,25: Paskalya şiirleri. 20,50: Stüdyodan "Prens Bob,, opereti. 23: Spor. 23,35: Cazband.

Emrazı dahiliye

VEREM, GÖĞÜS

Mütehassısı Muallim Doktor

ŞEKİB HABİB

Avrupadan dönmüştür. Ayasofya Yerebatan, Hacı Süleyman Apartımanı, Cumartesi Pazartesi, Çarşamba Perşembe öğleden sonra.

Tel: 23035

Matbaamıza gelen eserlerden:

Prostat dahmesi

Ürolog Operatör Doktor Bay Saim Ahmet bu adla bir monografi neşretmiştir. Üç yüz sayıfalık büyük bir cilt olan eser genç bir Türk hekimi-nin üç yıllık çalışmasından doğmuş, Türk hekimlik âleminin bir kazancı olarak kaydolunacak değerdedir. Yol ve tenasül cihazı ile prostat üzerine lüzumlu olan bilgilerden sonra prostatikler niçin işeyemezler? Başlıklı fasılla dahhamenin serirî arazına, hastalığın seyri sırasındaki arızalara, teşhise, inzarına, tedavilerine, ameliyat tekniklerine dair, birçok resimler, şekillerle birlikte ciddî tetkik mahsulü sayıfalar ayrılmıştır. Fen mensuplarına bildirir, genç hekimin başarıcılığını kutlularız.

UCUZ SATILIK ARSA

Üsküdar Büyük Çamlıcada Fıstıklı tramvay caddesi üzerinde ve park karşısında denize nezareti olan (4.5) dönümlük arsa satılıktır. İstiyenlerin Deniz satınalma komisyonunda bay Şevkete veya Suadiye otobüs durağı bitişiğinde 323 numaralı köşke müracaatları.

Umumî Harpte Kafkas cephesi hatıraları

21 — Yazan : Erzincan Saylavı Aziz Samih

Gürcülerle yapılan itilâfnamede imza yoktu. Anlaşılıyordu ki bu, Gürcüler oyalamaktan başka bir şey değildi.

Gürcü millî komitesi teahhüt eder:

1 — Türkiye - Rusya harbi esnasında bütün kuvvet ve vesaiti ile Türk ordusuna yardım etmek.

2 — Türklerin lehinde ve Rusların aleyhinde şiddetli propaganda yapmak.

3 — Rus hükûmeti aleyhinde Gürcistan dahilinde bir kıvam vuku'a getirmek için mümkün olanı yapmak ve herhalde Gürcülerin Türkiyeye dostluğunu temin etmek.

4 — Rus ordusunun harekâtı, tertibatı, plânları hakkında Osmanlı ordusuna mümkün olan malûmatı, tedarik etmek.

5 — Gürcistan dahilinde Türk ordusuna dostane kabul hazırlamak, yol göstermek, dağlarda kılavuzluk yapmak, harekâtı askeriyeyi teshil etmek.

6 — Gürcistan hükûmeti Osmanlı memurlarının talebi üzerine her nevi tekâlifi harbiyeyi tarhedeceklerdir.

Gürcü komitesi aşağıdaki haklara maliktir:

1 — Osmanlı arazisinde Gürcü lejiyonları teşkil etmek.

2 — Millî komite üç sınıf efrattan lejiyon teşkil etmek hakkını haizdir.

A) Avusturya, Almanya esirleriyle Türkiyedeki ecnebi esirlerden.

B) Bu zamana harbi müteakip, cepheden geçip Türkiyeye gelen Gürcü muhacirlerden.

C) Gürcistandan gelecek sivil ve askerden.

3 — Başkumandan ve bütün lejiyon zabitanı Gürcü millî komitesi tarafından tayin olunacaktır. Gürcü ordusunun tanzimi ve Osmanlı ordusu ile beraber harbe iştiraki hakkında iki taraf arasında aşağıdaki maddeler kararlaşmıştır:

1 — Gürcistan ordusunun teşkilâtı dahiliyesi doğrudan doğruya Gürcistan hükûmetine aittir.

2 — Zabitan, büyük rütbeli zabitler, başkumandan, erkânıharbiye heyeti hükûmeti muvakkate tarafından tayin ve tebdil olunur. Gürcü lejiyonlarının başkumandanı mütehassıs bir zat ve Osmanlı hükûmetiyle Gürcü komitesinin emniyetini haiz olacaktır.

3 — Gürcistan ordusu kumanda heyeti âliyesi ordu kadrosunu ikmal için zabitana ihtiyaç görürse lâzım olan zabitanı istemek için Osmanlı hükûmetine müracaat edebilecektir.

4 — Osmanlı ve Gürcü orduları baş kumandanlığına Kafkasyada icrayı harekât eden Osmanlı ordusu kumandanlığı tarafından yapılacaktır. Osmanlı Kafkas ordusu erkânıharbiyesi sevkulceyş plânının vahdetinin bozulmaması için Gürcü lejiyonlarının inkisam ve harekâtını tanzim edecektir. Lâkin müstakbel Gürcü hükûmetinin teşkilini mümkün kılmak ve Gürcistan dahilinde kıyamı umumiyi takviye etmek için Gürcü lejiyonlarının ve Gürcistan hükûmeti olacak olan aksamı araziyi işgal edecek surette istihdamı nazarı dikkate alınması lâzımdır.

5 — Gürcü ordusunun ihtiyacatı harbiye ve umumiyesi için Osmanlı hükûmeti Gürcistan hükûmeti muvakkatesi komitesine sevkiyat, cephane tedarikinde iştirak ve nakten tahsisat itası ile muavenet edecektir. Bu muavenet yekûnu Gürcistan düyunu umumiyesine dahil olacaktır.

Maddei mahsusa: Gürcistan hükûmeti muvakkatesinin ilânında Osmanlı hükûmetinin Gürcü millî komitesine olan taahhüdünü ona intikal edecektir.,,

İşte bir sureti ordu kumandanlığına gönderilmiş olan bu itilâfnamede hiç bir imza ve tarih yoktu. Bunun merbut olduğu tahrirat tarih ve numarası da yazılı de yoktur.

Fakat tahrirattan anlaşılıyor ki Enver Paşa da bunun tatbikini düşünmemiştir. Tahriratta bu itilâfın Gürcüleri oyalamak üzere yapılmış olduğunu ve orduca öyle nazarı mütaleaya alınmasını bildiriliyordu.

Fakat Haziranda Almanlar yardımı ile birinci lejiyonun teşkline başlanmıştı. Bunun eseri olarak Trabzonda bir Gürcülük cereyanı uyandı. Askerlikten kaçmak istiyenler Gürcü olduklarını ve komiteye girdiklerini iddiaya kalkıştılar.

Gürcü komitesi de başlangıcında suiistimalle işe koyuldu. Lejiyon ihtiyacına sarfolunacak olan getiriyor, bunları pahalı fiyatlarla satmağa çalışıyordu.

Bu zamandaki ekmek ihtiyacını hatırlayanlar bunun ne kadar kazançlı bir iş olduğunu bilirler. Trabzon valisi bu usulsüzlüklerin men'ine uğraştıkça Avni Paşanın muhalefetine uğrıyordu.

Ordu da her iki tarafı kollamak mecburiyeti ile sıkılıyordu.

1331 H. TEŞRİNDEN 27 I. KANUNA KADAR

Teşrinisani ortasında kar yağmağa başladı.

Cephelerdeki sükûnet var denilebilirdi: Mühim bir hâdise kaydolunmadı. Mutat, ufak, tefek muhademeler ise şayanı dikkat değildi. Fasılalı günlerle kar yağıyordu ve birikiyordu.

Artık yaza kadar böyle gidecekti... Gayri müslim efrattan yeni taburları teşkil odlunmuştu. Bunlar yolların yapılmasında ve tamirinde kullanılıyordu.

Van gölünün cenubundaki düşmana karşı duran Yakup Cemil sülâlayı başkumandanlık vekâletinin sergüzeştculuk damarlarından çıkmış bir teşkilâttı. Askerî cezakanunu canileri silâh taşımak yetkisinden mahrum etmişken bu alay kâmilen hapishanelerden çıkarılan mahkûmlardan ibaretti.

Bunun için bir de kanun neşredildi. Çorumda teşkil olunan bu alayın orduya gönderilmemesini kumandanlık İstanbula arzetmişti.

(Devamı var)

Kadınların toplantısı

(Baş tarafı 7 ci sayfada)

cemiyet için de mühimdir. Aile ocağı ve çocukların hukuku tamamiyle korunmuş demektir.

Bundan başka taaddüdü zevcat müessesesi kadını ziyadesiyle küçük tutuyordu. Yeni kanunu medenî bu noktada kadın haysiyetinin korunmasında çok mühim amil olmuştur. Şimdi nikâh evlerine memurunun önünde olur. Ve kadın için en az (17), erkek için de (18) yaş tesbit edilmiştir. Ana baba çocukların müştereken velisidirler. Ayrılık vukuunda iş değişir. Kabahatli taraf bu hakkını kaybeder. Miras hususunda kadının erkekten hiçbir ayrılığı kalmamıştır. Tamamiyle müsavi hisseler almaktadırlar.

Siyasal müessese, hükûmet, bugün bir idare uzvudur. Umumun hizmetlerine bakar hâkimiyet milletindir. Hükûmet millete dayanır. Esrarengiz Bir membadan kuvvet almaz. Halka ancak menfaati umumiye namına emreder.

Memleketimizde iş bölümü ziyadesile ilerlemektedir ve herkes istidadına göre istediği mesleği tutmakta tamamile hür ve serbesttir. Bu vaziyet karşısında muasır Türk kadınının vazifeleri siyasal haklarına sahip bir insanın vazifelerinden başka bir şey değildir. Kadının vazifesi nedir diye düşünmekten ziyade vatandaşların vazifeleri nelerdir diye düşünmek lâzımdır. Muasır ferdin ne gibi vazifeleri varsa bunların hepsi kadına da racidir. Siyasî terbiye almış bir insan olarak yurt gibi, mülk gibi, şeref ve namus gibi mukaddes tanıdığı şeyleri korumaktan geri durmıyacaktır.

Türk cemiyeti bünyesinde bu işleri, hazmeden bir istidat ve bir hazırlık olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Inkılâp hareketlerini idare edenler cemiyetin enkonsiyan ihtiyaçlarını duyarak ve o yoldan giderek muvaffak olmuşlardır. Beğenmediği işler karşısında tarihin ender kaydettiği kahramanlıklardan birini göstermiş olan Türk cemiyeti zanneder misiniz ki istemediği şeyleri körükörüne kabul etmiş olsun? Bu ne kadar imkânsızsa başsız yürümek te o nisbette imkânsızdır. Bu işleri idare eden bir başımız olmasaydı bugünkü mes'ut ve şerefli akibete varmak mümkün olmıyacaktı! İçtimaiyatın büyük adam telâkkisine başlıbaşına vücut vermiş olan O büyük, bu miletin ne istediğini ve ne istemediğini pek güzel sezmiş ve kısa bir müddet içinde bütün duydukларına vücut vermiştir. Bize muasır cemiyet ruhunu aşılıyan ve birkaç sene içinde birkaç asırlık hamle yapmamıza imkân veren O büyük, Şef Kamâl Atatürk'tür. Onun bu memlekete ettiği iyiliği dünya kurulalı hiç bir ulus adamı memleketine yapmamıştır. Onun büyük eserini biz tavsiften âciz bulunuyoruz. Halbuki O, muhayyilelerin almadığı bu işlere bizzat vücut vermiştir. Kamâl Atatürk adı bu milletin öz vicdanında ilelebet yaşıyacaktır. Ona karşı duygumuz sonsuz saygıyı sizin önünüzde bir defa daha tekrarlıyorum.,,

ÖTEKİ SÖYLEVLER

Türkân Baştuğ'un söylevi şiddetle alkışlanmıştır. Dünkü mitingde kadının yurttaş sıfatile hakları ve vazifeleri bahsi etrafında diğer bazı murahhaslar da söz söylemişler, alkışlanmışlar, miting on dokuzdan sonra bitmiştir.

Papulasın idamı istendi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Miralay Bakırası, Kaymakam Prongas, Papastamatiadis, Binbaşı Burdaras, Cümhuriyet bekçisi cemiyeti başkanı Jatros, Vasilikos ve avukat Yaniosa gıyaben idama mahkûm etmiştir.

Miralay Pentis, Kunelakis, Stratudakis, Klokotronis, Yüzbaşı Yanukakis, Pulimensu müebbed küreğe ve diğer arkadaşları daha hafif hapis cezalarına mahkûm edilmiştir.

Atin, 21 (Kurun) — Atina harp divanında General Papolasla arkadaşlarının duruşması bitmiştir. Askeri müddeiumumî. iddianamesini okuyarak General Papolasın, General Kimisisin, Miralay Bakosun idama mahkûmiyetlerini, diğer suçlulara daha hafif cezalar verilmesini istemiştir.

Atina, 21 (Kurun) — Venizelist âyan ve saylavların muhakemesini Larisa harp divanında devam edilmektedir.

Iddia şahidi sıfatiyle dinlenen Selânik emniyet müdürü, mazunların isyanın tertibinde, efkârı umumiyeyi heyecana düşürmekte çok mühim bir rol oynadıklarını söylemiştir.

Atına, 21 (Kurun) — Tersane isyanından dolayı mahkûm edilen iki bahriye zabitinin dün tersane meydanında apoletleri sökülmüştür.

Atina, 21 (Kurun) — Drama harp divanı, Drama belediye reisini 3 sene hapse mahkûm etmiştir.

GENERAL KONDILISIN BIR RUM GAZETECİSINE SÖYLEDİKLERİ

Atina, 21 (Kurun) — Harbiye Bakanı General Kondilis Bükreşte çıkan Universul gazetesi muhabirine Yunanistan dahilî vaziyetinin ümit verici olduğunu, şimdiye kadar bir rejim meselesi ortaya çıkmadığını, fakat böyle bir mesele ortaya çıksa bile karar vermenin Yunan milletine ait bir hak olduğunu, Balkan andlaşmasına Yunan siyaset âleminin tam bir itimadı bulunduğunu söylemiştir.

Akşam Kız San'at mektebindeki müsamere

Beyoğlu akşam kız san'at mektebinde talebenin eserlerinden ve eski Türk eserlerinden mürekkep bir sergi açılmıştır.

Sergiyi dün akşamdan itibaren şehrimizdeki kongre murahhasları da beraber olmak üzere birçok ziyaretçiler gezmeğe başlamışlardır.

Yeni çıktı

Beşeri Bilginin prensipleri
Yazan: Mehmet Saffet
Fiyatı 65 kuruş.
Satış yeri: Vakit Matbaası
İSTANBUL

Bulgar kabinesi

(Baş tarafı 1. ci sayıfada)

Bay Yorgi Kiossievanof: Dışarı İşleri Bakanı.

Garnizon kumandanı General Tzaneff: Millî İktısat Bakanı.

Yeni Başbakan Bay Taşef, teşkil etmiş olduğu hükûmetin bundan 19 sene evvel açılmış olan prensiplere tebaiyet ederek gerek haricî ve gerek dahilî siyasette ayni yolu takip edeceğini söylemiş:

"Geriye dönmek yoktur,, demiştir.

Sofya, 21 (A.A.) — Sabahleyin askerî birlik mümessilleri saraya davet edilmişlerdir. Askerî mektepten bir kıta, sarayın avlusuna girmiş ve Kralı alkışlamıştır.

Bu nümayiş halk arasında muhtelif mütalealara yol açmıştır.

Her ihtimale karşı zabit ve askerlerin kışlada kalmaları kararı altına alınmıştır. Bütün bunlara rağmen bütün memlekette tam bir sükûn hüküm sürmektedir.

Sofya, 21 (A.A.) — Demokrat itilâf partisi reisi olup, tevkifi halihazırda kabine buhranına doğrudan doğruya sebep olan Bay Çankof'un taraftarları, Başkanlarının hapsedilmesini protesto için dün akşam Sofya sokaklarında nümayiş teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Zabıta, nümayişçileri dağıtmıştır. Meşruti bir kabine teşkili hususunda halkı, Kral Boris'e müzahir olmağa davet eden beyannameler tevzi olunmuştur.

Formüz adası altüst oldu

(Baştarafı 1 inci sayıfada)

şehri hemen tamamen harap olmuştur. Adanın bugün şimali garbisindeki demiryolları zelzele tesiriyle eğrilip bükülmüştür. Birçok tüneller yıkılmış bazıları da yıkılan topraklarla tıkanmıştır. Ada ahalisi, harabeler arasında akrabalarını aramaktadırlar. Kırmızıhaç mensupları ile zabıta memurları fasılâsız çalışmaktadırlar.

İlk zelzele Taioku rasathanesi tarafından kaydedilmiştir. Zelzelenin Datachu'nun 20 mil şimali şarkisinde olduğu zannedilmektedir. Formüz'ün garp sahilleri açıklarında bulunan Deschadores adalarındadır.

TRABLUS VE SİCİLYADA

Roma, 21 (A.A.) — Trablus ve Sicilyada, dün öğleden sonra 4.30 ile 7 arasında beş defa sürekli zelzeleler olmuştur. Dün gece ve bu sabah saat 6 da zelzele tekerrür etmiştir.

Ne nüfusça, ne de malca zayiat yoktur.

ŞEHRİMİZDE ZELZELE

Kandilli rasathanesinin tespitine göre evvelki gece saat 24 ü 13 dakika 43 saniye geçe, şehrimizde de şiddetli bir zelzele olmuştur.

Fuat Köprülü geldi

Paris üniversitesinde Türk edebiyatı mevzuu etrafında bir konferans vermek üzere Parise giden Edebiyat Fakültesi Dekanı Bay Fuat Köprülü dün şehrimize dönmüştür.

Bay Fuat Köprülü bugün Üniversitede vazifesine başlıyacaktır. Pariste vermiş olduğu konferanslarını bir cilt halinde bastıracaktır. Ayni zamanda Paristeki intibalarını da ve seyahatinin neticelerini raporla Bakanlığa bildirecektir.

Dün ve Yarın
Neşriyatı
3 üncü
Seri tamamlandı

Abone Şartları:

Birinci seri 10 kitap
236 sı peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 636 kuruştur

Safo
Alfons Dode — Haydar Rifat
Aile Çemberi
A. Maurois — İ. H. Alişan
Ticaret, Banka, Borsa
[illegible] Mahlis [illegible]
Devlet ve ihtilâl
Lenin — Haydar Rifat
Sosyalizm
K. Kantsky — Sabiha Zekeriya
J. Rasin Külliyat I
Ah[illegible] Reşit — H. Nâzım
Işçi sınıfı ihtilâli
Lenin — Haydar Rifat
Ruhî hayatta lâşuur
Dr. Yung — Dr. Hayrullah
Isfahana doğru
Piyer Loti — İ. H. Alişan
J. Rasin Külliyatı II
Ahmet Reşit — H. Nâzım

Ikinci seri 10 kitap
204 ü peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 634 kuruştur

Gorio Baba
Balzak — Haydar Rifat
Deliliğin Psikolojisi
Dr. Bernard Hard — İzzettin
İlkbahar Selleri
Türgenyef — Sami Z. Süreyya
Engerek düğümü
F. Moryak — Peyami Sefa
J. Rasin Külliyatı II
Ahmet Reşit — H. Nâzım
Samimî saadet
Tolstoy — İ. H. Alişan
İstatistik
Andreles — Suphi Nuri
Çocuk düşürenler
H. G. Mensuier — İ. F. Rasim
İlim ve Felsefe
Moris Şilk — Hilmi Ziya
Cemiyetin Asılları
Frederik Engels — Muhittin

Üçüncü seri 10 kitap
132 si peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 532 kuruştur

Yeni ilmî zihniyet
Bacon — H. Ziya
Hükümdar millet
Rusel — Galip Kemali
Komünizm
Lenin — Stalin — Buharin
Haydar Rifat..
Günün iktısadî işleri
Prof. Dr. Suphi Nuri
Cümhuriyetler
Ks[illegible]efon — H. Rifat
Tercümenin rolü
H. Ziya Ülken
Değişişler
Ovid — S. Zeki AKTAY
Laokon
Lessing — Suut Kemal
Kapitalizmin Buhranı
Gaetan Pirov — A. Hamdi Başar
SALAMBO
G. Flauber — İ. H. Alişan

Müracaat yeri — VAKIT Matbaası — Ankara caddesi İSTANBUL

KURUN
Gündelik Siyasi Gazete
İstanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu
TELEFON NUMARALARI:
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24370
Telgraf adresi: İstanbul — (KURUN)
ABONE BEDELLERİ
Posta kutusu No. 46

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İlân ücretleri:
Ticarî ilânların ilân sayıfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.
Büyük, fazla devamlı ilân verenlere aid ayrı tenzilât vardır.
Resimli ilânların bir satırı 10 kuruştur
Küçük ilânlar:
Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Artist Halide ve arkadaşları
Pazartesi günü Usküdar Hâle
Salı akşamı Bakırköy Miltiyadi tiyatrosu
Çarşamba akşamı Beşiktaşta Suat Park
Velinin Çocuğu
komedisini oynıyacaktır.

AKBA

Ankarada A K B A kitap evinin birinci şubesi modern bir şekilde Maarif Vekâleti karşısında açılmıştır. A K B A kitap evleri her dilde kitap, mecmua, gazete ihtiyaçlarına cevap vermektedirler. Gerek kitaplarınızı, gerek kırtasiyenizi en ucuz olarak A K B A kitap evlerinden tedarik edebilirsiniz. Devlet Matbaası kitapları ile VAKIT in neşriyatının Ankarada satış yeri A K B A kitap evleridir.
AKBA Merkezi Telefon 3137
Birinci şube „ 1761
İkinci şube: Saman Pazarı

BORSA

Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerinde 20-4-935 de muamele görenlerdir. Rakamlar kapanış fiatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra	608, —	* Viyana	24, —
* Nevyork	122, —	* Madrit	17, —
* Paris	160, —	* Berlin	45, —
* Milâno	205, —	* Varşova	24, —
* Brükse	85, —	* Budapeşte	28, —
* Atina	24, —	* Bükres	16, —
* Cenevre	814, —	* Belgrat	54 —
* Sofya	24, —	* Yokohama	34 —
* Amsterdam	84, —	* Altın	141, —
* Prag	102, —	* Mecidiye	44, 50
* Stokholm	89, —	* Banknot	540, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	611 00	* Stokholm	3 18 —
* Nevyork	0,7939	* Viyana	4,23 6
* Paris	12,04	* Madrit	5,8140
* Milâno	9,3957	* Berlin	1,973
* Brükse	4,6875	* Varşova	4 2 20
* Atina	0,9468	* Budapeşte	4,5088
* Cenevre	2,45 —	* Bükres	79 11
* Sofya	65,5834	* Belgrat	38 0050
* Amsterdam	1,1780	* Yokohama	2,7860
* Prag	19,0388	* Moskova	1089 75

ESHAM

İş Bankası	10, —	Tramvay	59, —
Anadolu	28,10	* Çimento as.	12,20
Reji	2,20	Cuyon Değ.	—,—
Sir. Hayriye	15,50	Park Değ.	—,—
Merkez Bankası	64,—	Balya	—,—
U. Sigorta	—,00	Park m. ecza	—,—
Tomonti	11,65	Telefon	—,—

istikrazlar		tahviller	
* 1933 Türk Por. I	29,85	Elektrik	—,—
* „ II	28,30	Tramvay	31,70
* „ III	28,80	Rıhtım	17,00
İstikrazı Dahilî I	97,25	* Anadolu I	49,65
Ergani istikrazı	94	* Anadolu II	43,65
1928 A. M.	10,	Anadolu III	46,—
Sivas-Erzurum	95, —	*Ümmesi	51,10

VE ADEMİ İKTİDARI GİDERİR
Eczanelerde bulunur Fiatı 150 kuruş - tur.
Adres: Galata posta kutusu 1255

İstanbul birinci iflâs memurlu - ğundan:

Beyoğlunda Pangaltıda Halâs - kârgazi cadesinde 178 numaralı dükkânda kömür ve odun tüccarlığı yaparken iflâsma karar veri - lip ilân edilmiş olan Kel Osman oğlu Halil hakkındaki mezkûr iflâs kararı mahkemesince 17—11—934 tarahinde kaldırılmış olduğu ilân olunur. (6557)

İstanbul ikinci icra memurlu - ğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer ko - şumlarile beraber iki at bir araba 24—4—35 çarşamba günü saat 10.30 dan itibaren Sütlücede, Karaağaç cadesinde açık arttırma ile satılacağından talip olanlarm mezkûr mahalde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olu - nur. (6561)

UCUZ SATILIK ARSALAR

Maltepe Kuru çeşmesinde ve İstanbul Küçük Ayasofyada ev inşasına müsait ve fevkalâde man - zaralı arsalar ucuz satılıktır. İstiyenlerin Deniz satınalma komis - yonunda muhasip Şevket veya Suadiye otobüs garajı bitişiğinde 323 numaralı köşke müracaatları.

DIŞ DOKTORU
übeyt Sait
Fatih Karagümrük tramvay durağı, No. 4

Denizyolları
İŞLETMESİ
Acenteleri Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Telefon 22740

Iskenderiye Yolu
ANKARA vapuru 23 Nisan SALI günü saat 11 de İskenderiyeye kadar. (2054).

Trabzon Yolu
ERZURUM vapuru 23 Nisan SALI günü saat 20 de Rize'ye kadar. (2085)

Üsküdar hukuk hâkimliğinden:

Fatma Saliha Muzaffer vekili avukat Hasan Hilmi tarafından Üsküdarda Çamlıcada Bulgurlu cadesinde 86 No. lu hanede sakin kocası Mustafa Necip aleyhine açılan boşanma ve tazminat ve yoksulluk nafakası davasının icra kılınan tahkikat ve muhakeme si sonunda kanunu medeninin 132 ve 138 inci maddeleri mucibince tarafeynin boşanmalarma ve müddeiye vekilinin tazminat id - diasının reddine ve bir sene müddetle şehrî 10 lira yoksulluk na - fakası takdirine 14—2—935 tarihinde karar verilmekle bu baptaki ilâm müddealeyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile mahke - me divanhanesine asıldığı gibi keyfiyet ayrıca gazete ile de ilân olunur. (6555)

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Babıâli, Ankara caddesi No. 60
Telefon: 22566
Salı günleri meccanendir..

6 ncı Hukuk Mahkemesinden:

Makbule tarafından Unkapanı Yeşiltulumba bakkal sokağında Süleymanın hanesinde mukim ve halen ikametgâhı meçhul bulunan Yusuf aleyhine İstanbul asliye altıncı hukuk dairesinde açılan boşanma davasının muhakemesi sonunda 9—4—935 tarihinde iki tarafın boşanmalarına karar ve - rilmiş ve olbapta sadır olan ilâm sureti mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan tarihi ilândan itibaren on beş gün zar - fında temyizi dava edilmediği takdirde muamelei kanuniyenin icra edileceği malûm olmak ve tebliğ makamına kaim bulunmak üzere ilân olunur. (6524)

SEFALET
· ÇEKMEK ·
İSTEMEZSEN
BİR
KUMBARA
AL
· ADAPAZARI · TÜRK TİCARET BANKASI ·

Beyoğlu varidat tahakkuk müdürlüğünden:

İsmi	İşi	Ticaretgâh adresi	İkametgâh adresi
Sıttık	Duhani tütün	T. P. Pazarı Yoğurtçu zade 15	Şişli bahçe S. Selim Z. apartmanı N. 8
Kemal Mizrahi	Perukâr	Şehsuvar S. 3/.	Kuledibi Yazıcı S. 28
Yasef Şerez		Galipdede C. tekke 420	Galata Yazıcı S. 16
Lazar Zilberman	Yapı malzemesi K. Ş.		Galata Kalafat yeri 6/12 liman S. Nuri B. apartmanı
M. Ovakimyan ve A. Bezezyan K. Ş.		Arap camii bergamut 6 - 8 N.	R. Kahveci oğlu Teşfikiye Bostan S. Karyolacıyan apartmanı Handan H. Osman B. Vildan apartmanı Ovakimyan Pangaltı Harbiye C. 71 Bezezyan Pangaltı Cedidiye S. 224 No. lı han.

Adları ve işleri yukarıda yazılı kazanç vergisi mükellefleri Kulekapı maliye şubesine 932 ve 9 neleri martında verdikleri 931 ve 933 takvim yılına ait beyannameleri defterlerile karşılaştırılması iç sap mütehassısları ve beyanname tetkıkına selâhiyettar tahakkuk müfettişleri kendilerini gösterm dukları ticari ve zati yuvalarında aramışlarsa da bulamadıkları ve kendiliklerinden sağlık verem madığı için beyannamelerinin sıhhatini tevsık etmek kabil olamamıştır.

Kazanç kanununun 86 ıncı maddesi delâletile hukuk usulu muhakemeleri kanunu mucibince k leri 15 gün içinde hesap vermek üzere Kulekapı maliye tahakkuk dairesine müracaat eylemeleri taktirde vergilerinin resen taktir ve tarh edileceği ilân olunur. (208

İstanbul Kumandanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

Komutanlık karargâhı şubele - rinde yapılacak Gürsüye ait ta - miratın pazarlığı 25/Nisan/935 perşembe günü saat 14 dedir. İsteklilerin 10 liralık son teminat - lariyle birlikte vaktinden evvel Fındıklıda satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (2018)

* * *

4717 lira 10 kuruşluk yapı malzemesi 24—4—935 çarşamba gü - nü saat 14 de pazarlıkla alına - caktır. İstekliler bu malzemenin cins, mikdar ve şeraitini her gün öğleden evvel komisyonda göre - bilirler. Pazarlığa gireceklerin 708 liralık son teminatlarile bir - likte vakti muayyeninde Fındık - lıda Komutanlık satınalma ko - misyonuna müracaatları. (2042)

* * *

4827 lira 60 kuruşluk yapı malzemesi pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 24/Nisan/935 çarşamba günü saat 14,30 dadır. İstek - liler bu malzemenin cins, mikdar ve şeraitini her gün öğleden ev - vel komisyonda görebilirler. Pa - zarlığa gireceklerin 724 liralık son teminatlarile birlikte vakti muayyeninde Fındıklıda satınal - ma komisyonuna müracaatları. (2043)

* * *

Beş kalem techizat açık eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen bedelleri 2230 lira olup ilk temi - natı 168 liradır. İhalesi 29/Nisan/935 pazartesi günü saat 15.30 dadır. Şartnamesini Fındıklıda sa - tınalma komisyonunda görülebi - lir. Eksiltmeye gireceklerin temi - nat makbuzlariyle birlikte vaktinden evvel komisyonda hazır bu - lunmaları. (1873)

Sahibi: ASIM US
VAKİT Matbaası — İstanbul
Neşriyat Müdürü:
REFİK Ahmet SEVENGİL

Maarif Vekâletinden

1 — Orta Tedrisat mekteplerin de Türkçe, Tarih — Coğrafya bilgisi, Biyoloji, Riyaziye, Fransızca, Almanca, İngilizce muallimavini olmak istiyenler için bu sene imtihan açılacaktır.

2 — İmtihanlar 1 Temmuz pazartesi günü İstanbul Üniversi de başlıyacaktır.

3 — Bu imtihana dahil olacakların:

A) — Türk olmaları,

B) 20 den eksik ve 45 den fazla yaşta olmamaları,

C) — Hüsnühal erbabından oldukları, cinayet ve cürüm den mahkûmiyetleri olmadığı hakkında mahallî vilâyet veya idare heyetinden bir mazbata ibraz etmeleri (halen memur ve lim olanlar bu kayıttan müstesna olup mensup oldukları dai nin vereceği vesika kâfidir.)

D) Her türlü hastalıktan ve muallimlik etmeye mani vücut zalarından salim olduklarını ispat eder tasdikli hekim raporu etmeleri,

Muallim mektebinden mezun olanların en az iki ders senesi allimlik etmiş bulunmaları lâzımdır.

4 — Namzetler imtihanda muvaffak oldukları takdirde 1702 maralı kanunun 1. ci maddesinde gösterilen dereceler dahilinde hangi bir orta tedrisat mualîm muavinliğine tayin edilecklerdir.

5 — Yukarıdaki şartları haiz olan namztler bir istida ile vekâ müracaat edeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır:

A) Nüfus tezkeresinin asıl veya tasdikli sureti,

B) Tahsil derecelerine ait şahadetname veya vesikalarının asıl yahut suretleri,

C) Hüsnühal mazbatası,

D) Mahallî Maarif idaresinden nümunesine tevfikan tanzim sıhhat raporu,

E) Mahallî Maarif idaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş,

F) Altı adet 4 X 6,5 büyüklüğünde kartonsuz fotoğrafları,

Bu vesikaların en son 1/6/1935 tarihine kadar Vekâlete gönderilmiş olması lâzımdır. Bu tarihten sonra Vekâlete gelmiş olan v evrakı müsbitesi noksan gönderilmiş bulunan istidalar hakkında amele yapılmıyacaktır. Keyfiyet ilân olunur. (1957)

Münakasa tehiri

Yalovada yapılacak otel münakasası bir Hafta tehir edilmiştir

Akay işletmesi müdürlüğünden:

Yalovada yapılacak otelin kapalı zarf usuliyle yapılacak m kasasına girmek istiyenlerden bir kısmının Nafıa Vekâletinden ması lâzım gelen ehliyet vesikasını almağa vakit bulamadıkları müracaatlardan anlaşılmakta olduğundan buna imkân bırakmak re kapalı zarfların açılması 29 — 4 — 935 pazartesi günü saat 15 lik edilmiştir. Teklif mektupları bundan evvel yapılmış olan ilân ki tafsilât veçhile o gün saat 14 e kadar Akay İşletmesi müdürlüğü tevdi edilmelidir. (2090)

Atatürk Heykeline Ait Müsabaka ilânı:

Denizli Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Denizlide Cumhuriyet meydanında dikilecek (Atatürk) heykelinin yapılması müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka müddeti 1/4/1935 tarihinden 30/4/1935 salı günü saat 16 ya kadardır.

3 — Heykel, tabiî büyüklüğe nisbetle bir buçuk misli olacak ve brozdan yapılacaktır.

4 — Müsabakaya iştirak edeceklerin İstanbul veyahut yabancı memleketler Güzel San'atlar Akademilerinden mezun ve heykel işinde muvaffak olmuş Türk san'atkârlarından bulunmaları ve yabancıların bu şartlardan başka on sene Türkiyede ikamet etmiş ve Ticaret sicilinde mukayyet bulunmuş olmaları lâzımdır.

5 — Müsabakaya iştirak edecek heykeltraşlar müsabaka müddeti içinde Denizliye kadar masrafı ve ambalâj ve sigortası kendilerine ait olmak üzere heykelin 1/16 nisbetinde alçıdan bir maketini yaparak Vilâyete göndereceklerdir.

6 — Heykelin kaidesi Vilâyetçe yaptırılacaktır.

7 — Müsabaka neticesinde mahsus komisyonu tarafından birinciliği kabul edilene 200, ikinci gelene 100 lira mükâfat verilecektir.

8 — Heykel birinci gelen san'atkâra pazarlıkla yaptırılacak, uyuşulamadığı takdirde ikinciliği kazanan san'atkârla pazarlığa girişilecektir.

9 — Pazarlık şartları ayrıca tesbit olunacaktır. Müsabakaya iştirak edenler pazarlığa esas olmak üzere heykelin bedeli hakkında tekliflerini de bildirmelidirler.

10 — Tafsilât almak istiyenlerin Vilâyet makamına müracaat etmeleri ve bu müsabakaya ait şartname nüshaları İstanbulda Güzel San'atlar Akademisi müdürlüğüne, Ankara ve İzmir vilâyetleri muhasebei hususiye müdürlüklerine gönderildiğinden fazla malûmatı oralardan da almaları ilân olunur. (1750)

Ankara Valiliğinden:

1 — Keşif bedeli (37908) lira (37) kuruştan ibaret olan Kızılcahamam Ankara yolunun 19 + 000 ilâ 36 + 420 nci kilometreleri arasında inşa edilecek 11 adet köprü ve menfez inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 2 Mayıs 935 perşembe günü saat on beşte Ankara vilâyeti daimî encümeninde yapılacaktır.

3 — İstekliler teklif mektuplarını 935 senesine ait ticaret odası vesikası, Ankara Nafia başmühendisliğinden alınmış ehliyet fenniye vesikası (2843) lira (13) kuruşluk muvakkat teminat mektubu ile birlikte ayni gün saat 14 e kadar vilâyet encümeni riyasetine vermeleri.

4 — İşe ait vahidi fiat, fennî ve hususî şartname Nafia başmühendisliğinden (190) kuruş mukabilinde verilir.

İşbu evrakı almak ve projeleri görmek istiyenler Ankara Nafia başmühendisliğine müracaatiarı. (1980)

Osmanlıcadan Türkçeye Karşılıklar Kılavuzu : 27

1 — Öz türkçe köklerden gelen sözlerin karşısına (T. Kö.) beldeği (alâmeti) konmuştur. Bunların her biri hakkında sırası ile uzmanlarımızın (mütehassıs) yazılarını gazetelere vereceğiz.

2 — Yeni konan karşılıkların iyi ayırd edilmesi için, gereğine göre, fransızçaları da yazılmış, ayrıca örnekler de konulmuştur.

3 — Kökü türkçe olan kelimelerin bugünkü işlenmiş ve kullanılan şekilleri alınmıştır: Aslı ak olan hak, aslı ügüm olan hüküm, türkçe "çek.. kökünden gelen şekil gibi.

İş'ar etmek — Bildirmek

Örnek: İş'ar ettiğiniz tariki hareketi tasvip ediyorum — Bildirdiğiniz hareket yolunu uygun buluyorum.

İşaret — İm, işaret (T. Kö.)

İşaret etmek — Göstermek, kaplamak, almak, tutmak, elegeçirmek, işgal etmek.

İşhad etmek — Tanıklamak

Örnek: Bu meselede herkesten evvel ve herkesten ziyade kendinizi işhad etmek isterim — Bu sorumda herkesten önce ve herkesten çok sizin kendinizi tanıklamak isterim.

İştihad etmek — Tanık tutmak

İşmizaz — Yüz buruşturma

İştial — Tutuşma

Örnek: İştial, birdenbire olduğundan bir şey kurtarmağa imkân hasıl olmadı — Tutuşma birdenbire olduğundan bir şey kurtarılmadı.

İştial etmek — Tutuşmak.

Örnek: İştial eden otlar büyük bir orman harikine sebep oldu — Tutuşan otlar büyük bir orman yangınına sebep oldu.

İş'al etmek — Tutuşturmak

İştigal etmek — Uğraşmak

Örnek: İştigal ettiğiniz mesele çok mühimdir — Uğraştığınız sorum çok önemlidir.

İştiha — İştah

İştihar etmek — Tanınmak

İştikâ etmek — Yanılamak, sızlanmak.

Örnek: 1 — Bu yolda harekette devam ederseniz sizden iştikâ edeceğim — Bu yolda hareketi sürüp götürürseniz yanılıyacağım.

2 — Kime iştikâ etmeli? — Kime sızlanmalı (derd yanmalı)?

Şikâyet etmek — Derdyanmak

Şikâyet — Yanı, sızıltı

Örnek: 1 — Şikâyetiniz üzerine bu meseleyi tahkike girişildi — Yanınız üzerine bu sorumu araştırmağa girişildi.

2 — Şikâyete mahal vermiyerek — Sızıltıya meydan vermiyerek.

İştirâk — Ortaklık.

İştirâk etmek — Ortak olmak, ortaklaşmak.

Örnek: 1 — Bu şikâyete ben de iştirâk ederim — Bu yanıya ben de ortak olurum.

2 — Bu işte sizinle iştirâk edelim — Bu işte sizinle ortaklaşalım.

İştiyak — Göresi

Örnek: Çoluk çocuğa teskin edilmez bir iştiyakım var — Çoluk çocuğa söndürülmez bir göresim var.

İşve — Kırıtım

Örnek: Bir çok işvelerden sonra meramını anlattı — Birçok kırıtımlardan sonra istediğini anlattı.

İşvebaz — Kırıtkan, baylan

İtaat — Uyrum

Örnek: Küçüğün büyüğe itaati lâzımdır — Küçüğün büyüğe uyrumu lüzumludur.

İtaat etmek — Uyurmak, başeğmek.

Örnek: Devlet kanunlarına itaat edelim — Devlet kanunlarına başeğelim (uyuralım).

İtalei lisan — Dil uzatım

İthaf etmek — Armağanlamak

Örnek: Bu eserimi namı âlinize ithaf ediyorum. — Bu eserimi yuca adınıza armaganlıyorum.

İtham etmek — Suçlamak

Örnek: Bu işte cürüm kimin olursa olsun lisanı halk sizi itham edecektir — Bu işte suç kimin olursa olsun halkın dili sizi suçlıyacaktır.

İtibar (Bak: Revaç) — Yalım, kredi (T. Kö.)

İtibarî — Koyma

Örnek: Bir şeyin hakikî kıymeti ile itibârî kıymeti arasında — Bir şeyin gerçek değeri ile koyma değeri arasında.

İtibaren — - denberi, - den başlıyarak

Örnek: 1 — Bugünden itibaren — Bugünden başlıyarak.

2 — O zamandan itibaren — O zamandan beri.

İtidal — Aran, yavaşıma, sinem, ılım

Örnek: 1 — Her işte fazla veya noksan değil, itidal ile hareket gerektir — Her işte artık veya eksik değil, aran ile hareket gerektir.

2 — Hübub eden rüzgârın itidale doğru dönmesi — Esen yelin yavaşıma doğru dönmesi.

3 — Havanın itidali — Havanın ılımı.

İtidal kesbetmek — Yavaşımak, yumuşamak, ılımak.

Örnek: Dört günlük sağnaktan sonra bugün hava itidal kesbetti — Dört günlük sağnaktan sonra bugün hava yavaşladı (yumuşadı, ılıdı).

Mutedil — Orta, ılıman, sinemli

Örnek: 1 — Mutedil bir şekilde hareket etmek isterim — Orta bir şekilde hareket etmek isterim.

2 — Hava bugün pek mutedil — Hava bugün pek ılıman.

İtikâl — Aşınma

İtilâf — Anlaşma, uyuşma

Örnek: 1 — Aramızda bir itilâf husulü için — Aramızda bir anlaşma olması için.

2 — İki devlet arasındaki itilâfa nazaran — İki devlet arasındaki uyuşmaya göre.

Ademi itilâf — Uyuşmazlık, anlaşamazlık.

Örnek: Aramızda ademi itilâf o kadar mühim değildir — Aramızdaki uyuşmazlık (anlaşamazlık) o kadar önemli değildir.

İtimad — Güven

İtimad etmek — Güvenmek

İtiraf — İtiraf (T. Kö.)

İtiraz — İtiraz (T. Kö.)

İtizar etmek — Özür dilemek

Özür (Mazeret) — Özür (T. Kö.)

İtiyat — Alışkanlık.

İtina — Özen

İtmam etmek — Tümlemek, tamamlamak, bitirmek.

İtminan — Dinizlik.

İttifak — Bağlaş.

İttihad — Birlik, birleşme

İttisal etmek — Bitişmek

İtyan etmek — (Serdetmek) — Getirmek.

İva etmek — Barındırmak.

İvaz, taviz — Değişit

İvicaç — Büksülme

İzah — İzah (T. Kö.)

İzale etmek — Gidermek

İzam etmek — Büyüksemek

İz'an — İzen, izan

İzaz etmek — Ağırlamak

İzdiham — Kalabalık

İzdivaç — Evlenme

İzzeti nefis (Haysiyet) — Onur

Şeref — Şeref (T. Kö.)

İzhar etmek — Göstermek, açığa

☛ (Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

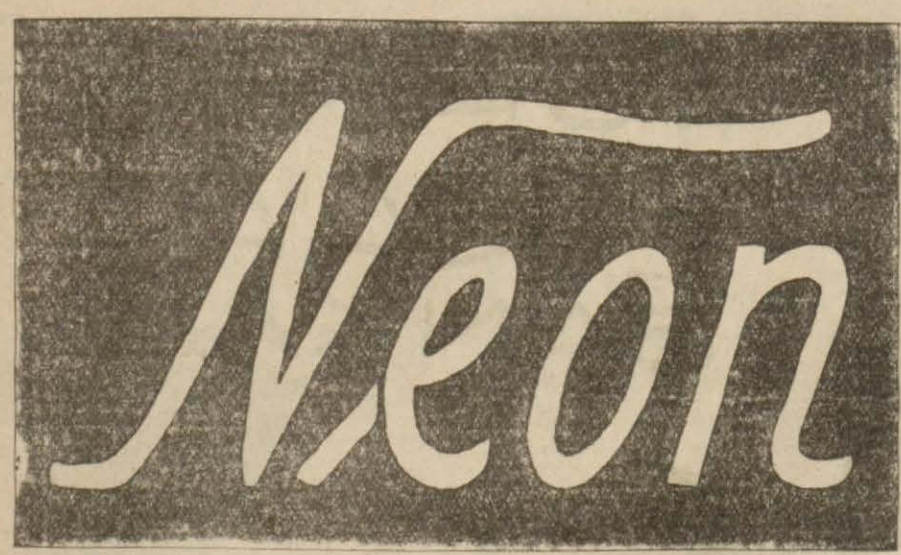

Resmî ilânlar Türk Limited Şirketinden:

Şirketimiz tahsildarı Necmeddin Sadık

Vazifesinden ayrılmış olduğundan kendisinin şirket namına herhangi bir parayı almağa ve muamele yapmağa selâhiyeti kalmadığı ilân olunur.

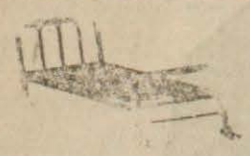

KARYOLA

Lâke, bronz, nikel ve çocuk karyolalarının envaı çeşidini Fabrika fiatına İstanbul Riza Paşa Yokuşunda 66 No.

Asrî mobilya mağazasında

bulabilirsiniz. Telefon: 23407 AHMET FEVZİ

Büyük

Tayyare Piyangosu

Simdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir. Yeni tertib plânını görünüz

1. ci keşidesi 11-Mayıs-1935 tedir.

Büyük Ikramiyesi ; 25.000 Liradır

Günün Fotografları

Muhtelif gazetelerde çıkan günün hadiselerine ait fotografларla spor mecmualarında gördüğünüz spor hareketlerine ait fotografлar yalnız Istanbulda VAKIT kütüphanesinde satılmaktadır.

Çocuk Haftası - Kumbara Haftası

Siz de yavrunuza Iş Bankasından bir kumbara alınız. Gelecek sene bu hafta çocuğunuzun da birikmiş birçok parası olacaktır.

vurmak, izhar etmek (T. Kö.)

İzin — İzin

İztirap — Göynü

İstizan etmek — İzin istemek

Kadem — Ayak

Kademe — Basamak

J

Jale — Çiğ

Örnek: Nesimi nevbahar jaleler saçsın — Baharın esini çiğler saçsın.

Jandarma — Jandarma

Jenk — Pas

Jiyan — Azgın, kükremiş

Örnek: Şiri jiyan — Kükremiş aslan

Jülide — Dağınık (saç), karışık

K

Kabahat — Kabahat (T. Kö.)

Kabîh — Çirkin

Örnek: Bu, pek kabîh bir hareket-tir. — Bu, pek çirkin bir harekettir.

Kubh — Çirkinlik

Örnek: Hareketinizin hüsün ve kubhunu sizden ziyade sizi görenler anlar — Hareketinizin güzellik veya çirkinliğini sizden ziyade sizi görenler anlar.

Kabil — Olabilir (Bak: Mümkün) (Umumiyetle bilmek fiiliyle tasrif edilir).

Kabîl (makule) — Gibi, çeşid, türlü, cins.

Örnek: Bu kabîl (bu makule) adamdardan hiç hoşlanmam — Bu gibi (bu çeşit, bu türlü, bu cins) adamlardan hiç hoşlanmam.

Kabîl (makule) — Kategori (terim) — (Fr.) Catégorie

Kabiliyet — Yetenek

Örnek: Kimseden kabiliyeti haricinde olan işi istemezler — Kimseden yeteneği dışında olan işi istemelidir.

Kabiliyet (İstidad anlamına) — Anıklık.

Örnek: Onun kabiliyeti daha ziyade içtimaî sahadadır — Onun anıklığı daha çok sosyal alandadır.

Kabiliyeti intiba sahibi — Duyuşlu (Bak: His).

Kabiliyeti inhilal — Erigenlik (Bak: Hall).

Kabili tahkik — Gerçinlenebilir (Bak: Hakikat).

Kabili inhina — Bükülür (Bak: Gayri kabili inhina).

Örnek: Kabili inhina olan şeyler üzerinde işlemek daha kolaydır. — Bükülür şeyler üzerinde işlemek daha kolaydır.

Kabili inhilal — Erir (Bak: Hall)

Kabili inhilal maddeler — Erirler (Bak: İnhilal).

Kabili hazf — Kaldırılabilir (Bak: Hazf.

Kabili afiv — Bağışlanır, bağışlanabilir

Örnek: Doğrusu bu cürmünüz kolay kolay kabili afiv görünmiyor — Doğrusu bu suçunuz kolay kolay bağışlanır (bağışlanabilir) görünmüyor.

Kabili ekil — Yenebilir.

Kabili izale — Giderilebilir.

Örnek: Bu leke kolayca kabili izaledir. — Bu leke kolayca giderilebilir.

Kabili itiraz — Söz götürür.

Örnek: Sözünüz pek doğru ise de, bir noktai nazardan kabili itirazdır — Sözünüz pek doğru ise de, bir bakımdan söz götürür.

Gayri kabili itiraz — Söz götürmez

Örnek: Gayri kabili itiraz bürhanlarla sözünü ispat etti — Söz götürmez kanıtlarla sözünü tanıtladı.

Kabile — Ebe

Kabîle — Oymak

Kabl — Önce

Örnek: Kablettarih — Tarihten önce.

Makabl — Önceki, geçen

Mabaad — Sonra, sonraki

Kabr — Kabir (T. Kö.)

Kabul — Kabul

Tasvib — Onam.

Örnek: Bu teklifi tasvibi âlinize *arzediyorum — Bu önergeyi yüksek onamınıza sunuyorum.*

Tasvib etmek — Onamak

Örnek: Bu hareketinizi candan gönülden tasvib edenler arasındayım — Bu hareketinizi candan gönülden onaylayanlar arasındayım.

Kâbus — Karabasan

Örnek: Bütün gecem mahuf bir kâbus içinde geçti — Bütün gecem korkunç bir karabasan içinde geçti.

Kabza — Sap, tutak.

Kabzetmek — Almak

Kaddü kamet — Boybos

Örnek: Kaddü kametinin güzelliğine hayran oldum — Boyunun bosunun güzelliğine hayradım.

Kader (Mukadderat anlamına) — Kader (T. Kö.)

Keskil — (Fr.) Destin

Tali — 1 Tali, 2 — Sur (T. Kö.) — (Fr.) Chance, sort

Kadid — Kurada, iskelet

Kadih, seb, şetm — Sövgü, sövme

Zem — Yergi, yerme

Zemmü kadih — Yergi ve sövgü

Kadîm — Bayrı

Örnek: Minelkadim bu köy halkı bu ormandan ihtitab edegelmiştir — Bayrıdanberi bu köy halkı bu ormandan odun kesegelmiştir.

Kıdem — Öncelik, bayrılık

Kıdemli — Yümlü, uğurlu

Kudema — Eskiler

Kadir, zikudret — Erkmen

Örnek: Kadir ona derler ki nangi işe vaziyet etse bir encama isal eder — Erkmen ona derler ki hangi işe el koysa bir sona götürür.

Kudret — Erk

Örnek: Kudreti beşeriyenin bir haddi vardır — İnsan erkinin bir ucu vardır.

Kadr — Değer

Örnek: Kadrini bilselerdi ondan daha çok istifade ederlerdi — Değerini bilselerdi ondan daha çok faydalanırlardı.

Kadirdan, kadirşinas — Değerbilir

Örnek: Büyüklerimiz çok kadirdan (kadirşinas) adamlardır — Büyüklerimiz çok değerbilir adamlardır.

Kadirnaşinas — Değerbilmez

Örnek: Ona karşı pek kadirnaşinas davranıldı — Ona karşı pek değerbilmez davranıldı.

Kâfi — Yeter

Örnek: Artık bu sıkıntılar kâfi — Artık bu sıkıntılar yeter.

Bu kadarını kâfi görmediniz mi — Bu kadarını yeter görmediniz mi.

Kâffe — Hepsi, bütün, tükeli

Örnek: Kâffesi aynı cinstendir — Hepsi ayni cinstendir.

Gayrikâfi — Yetmez

Örnek: Bu kadar sây gayrikâfidir — Bu kadar çalışma yetmez.

Gayrikâfi bulduğum bu malûmat ona bu mühim işi tevdi edemem — Yetmez bulduğum bu bilgi ile ona bu önemli işi veremem.

ÖNERGELER

Kılavuz sözleri üzerine, her listenin (ULUS) ta çıktığından başlamak üzere bir ay içinde, istiyenler önerge ileri sürebilirler. Bunlar T. D. T. C. Genel Kâtipliğine şekil altında gönderilecektir:

Osmanlıca ..... kelimesine Kılavuzda ..... karşılığını uygun (yahut: yeter) görmüyorum.

Sebebi: (kısaca) .....

.....

.....

Önergem şudur: . . . (1)

İmza

(1) Burada bir önerge gösterilmiyen yazılar üzerine bir şey yapılmıyacaktır.